

**WÓJT
GMINY TARNÓW OPOLSKI**

- PROJEKT -
**MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
WSI PRZYWORY-2
Z ELEMENTAMI OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO**
**PROGNOZA ODZIAŁYWANIA
NA ŚRODOWISKO**

AUTOR:
mgr inż. Katarzyna POHIBIEŁKO

JBPiP Spółka z o.o. www.jbpip.pl
58-500 Jelenia Góra, ul. Mickiewicza 26, tel. 605 428 864
NIP 611 015 51 61

PRACOWNIA ARCHITEKTURY KRAJOBRAZU
mgr inż. Katarzyny POHIBIEŁKO
e-mail: katarzynapohibielko@op.pl, kp@jbpip.pl

Jelenia Góra, 2017 r.

SPIS TREŚCI:

1.	PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
2.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
2.1.	INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU.....	6
2.2.	POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
3	METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	8
4.	PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU.....	8
5.	TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	9
6.	STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU.....	9
6.1.	CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW ŚRODOWISKA.....	9
6.2.	DOTYCHCZASOWE ZMIANY ŚRODOWISKA I POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU.....	20
6.3.	POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO OTOCZENIEM.....	22
6.4.	OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH.....	23
6.5.	JAKOŚĆ ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻENIA WRAZ Z IDENTYFIKACJĄ ICH ŹRÓDEŁ.....	26
6.6.	ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA	28
7.	UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WSKAZANIA PLANISTYCZNE	29
8.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU.....	29
9.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM.....	30
10.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	34
10.1.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU I OCENA ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	34
10.2.	PRZEWIDYWANE SKUTKI REALIZACJI POZOSTAŁYCH USTALEŃ PROJEKTU PLANU DLA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA.....	34
10.3.	OCENA ZGODNOŚCI ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO - PRZESTRZENNYCH I USTALEŃ PLANU.....	38
10.4.	OCENA WŁAŚCIWYCH PROPORCJI POMIĘDZY TERENAMI O RÓŻNYCH FORMACH UŻYTKOWANIA, A POZOSTAŁYMI TERENAMI.....	40
10.5.	OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU, WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA.....	40
11.	ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	41
12.	ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE PLANU.....	42
	STRESZCZENIE	43

1. PODSTAWA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

1. Podstawą opracowania jest umowa zawarta pomiędzy gminą Tarnów Opolski, a Jeleniogórskim Biurem Planowania i Projektowania, sp. z o.o. na opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory-2, zwanego dalej projektem planu lub planem. Niniejsze opracowanie jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanej dla projektu planu.

2. Prognoza oddziaływania na środowisko jest obligatoryjnie sporządzana w trakcie prac nad projektem planu oraz wykładana wraz z nim do publicznego wglądu. Prognoza nie podlega uchwale Rady Gminy. Podstawą prawną wykonania niniejszej prognozy są art. 46 i 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), a także pismo Regionalnego Dyrektora Środowiska w Opolu. Prognoza określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko, które może być wywołane przez realizację dopuszczonych przez projekt planu sposobów użytkowania i zagospodarowania terenu.

3. Zakres prognozy określony jest w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko art. 51. stanowi, że prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

4. Ponadto prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.);
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

5. Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

6. Podstawy prawne:

- Uchwała Nr XLIV/308/2014 Rady Gminy Tarnów Opolski z dnia 24 czerwca kwietnia 2014 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory – 2;
- pismo RDOŚ we Wrocławiu WSI.411.124.2016.KM z dnia 2 czerwca 2016 r.;
- pismo RZGW TUP/U/7121/853/16 z dnia 18 maja 2016 r.;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnów Opolski, uchwalonym Uchwałą nr Nr XII/83/2015 Rady Gminy Tarnów Opolski z dnia 2 listopada 2015 r.,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (M.P. 2011 nr 40 poz. 451);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 672, z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25. poz. 133, z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 1713);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2017 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409);
- Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r. poz. 112);
- Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. z 2003 r. nr 192 poz. 1883);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zm.);

- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1131);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 909 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U. 2014 poz. 1446 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz 250 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 1136 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 139 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 listopada 2014 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. z 2014 r. poz 18000);
- Ustawa o Państwowej Inspekcji Sanitarnej z dnia 14 marca 1985 r. (tekst jednolity Dz.U.2015 poz. 1412 z późn. zm.);
- Ustawa o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2015 r., poz. 478 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 831);
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 marca 2008 r. w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cementarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. 2008 nr 48 poz. 284).

7. Wykorzystane materiały wyjściowe:

- Aktualizacja programu ochrony środowiska dla gminy Tarnów Opolski na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020; Albeko;
- Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Opolskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020;
- Geoportal;
- Geoserwis GDOŚ;
- Opracowanie ekofizjograficzne do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnów Opolski, Opole 2013; EcoPlan;
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, projekt;
- Planowanie przestrzenne jako sposób adaptacji do zmian klimatu, Janusz Radziejowski, TUP;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na lata 2012- 2015 z perspektywą do roku 2019;
- Publikacje monitoringu WIOŚ Opole;
- Strategia rozwoju gminy Tarnów Opolski na lata 2013 - 2020;
- System informacji przestrzennej powiatu opolskiego;
- Wykaz zakładów o Dużym Ryzyku i o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- Wytyczne do określania znaczącego wpływu przedsięwzięcia na przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000.

2. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU ORAZ POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. INFORMACJA O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU PLANU

1. Projekt planu, obejmujący wieś Przywory, składa się z uchwały i z załącznika graficznego – rysunku planu. Dla obszaru planu obowiązuje aktualnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory, uchwalony Uchwałą nr XII/75/03 Rady Gminy Tarnów Opolski z dnia 27 listopada 2003 r., z późn. zmianami. Układ przestrzenny określony w obowiązującym planie pozostaje bez większych zmian. Celem planu jest rozwój przestrzenny miejscowości uwzględniający nowe tereny usługowo – produkcyjne, produkcji rolnej i zabudowy mieszkaniowo – usługowej, w tym tereny PU2.2, PU2.3, U8, U9, powiększenie PU1.4, RUP6.

2. W projekcie planu ustalono tereny o następującym przeznaczeniu podstawowym:

- MU1 – MU18 - tereny zabudowy mieszkaniowo - usługowej;
- MN1.1 – MN1.11, MN2.1 – MN2.8 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej;
- MW1 - MW3 – tereny zabudowy wielorodzinnej;
- MNU1 - MNU19 – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy usługowej;
- RM1 - RM17 – tereny zabudowy zagrodowej;
- U1 - teren zabudowy usługowej (kościół);
- U2 - teren zabudowy usługowej (szkoła);
- U3 - teren zabudowy usługowej (przedszkole);
- U4-U10 - tereny zabudowy usługowej;
- PU1.1-PU1.7, PU2.1-PU2.3 - tereny zabudowy produkcyjno - usługowej;
- PG1 - tereny powierzchniowej eksploatacji kopalin;
- RUP1 – RUP6 - teren obsługi i produkcji rolnej;
- US1 - tereny sportu i rekreacji;
- ZC1 - teren cmentarza;
- ZP1 – ZP7 - tereny zieleni urządzonej;
- Z1 – Z5 - tereny zieleni nieurządzonej;
- R1.1 – R1.28 - tereny rolnicze;
- R3.1 – R3.6 - tereny rolnicze (położone w obszarze korytarza ekologicznego rzeki Odra);
- R2.1 – R2.6 - tereny rolnicze i R4.1 – R4.3 (położone w obszarze korytarza ekologicznego rzeki Odra) – z pasami terenu w dwóch wariantach pod przyszłą budowę drogi klasy głównej G 1/2, stanowiącej obwodnicę dla drogi wojewódzkiej nr 423;
- ZL1 – ZL12 - tereny lasów;
- WS1 - tereny wód powierzchniowych śródlądowych – rzeka Odra;
- WS2.1 – WS2.8 - tereny wód powierzchniowych śródlądowych;
- KK1.1 – KK1.3 - tereny kolejowe;
- KK1.4 - tereny kolejowe – teren dworca kolejowego;
- KK2.2 – tereny kolejowe - tereny bocznicy kolejowej;
- KK,KDD1 – tereny kolejowe, tereny drogi publicznej;
- E1 - tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyka (wieżowa stacja transformatorowa);
- G1 - G2 - tereny infrastruktury technicznej – gazownictwo (stacja redukcyjno – pomiarowa);
- K1 – K2 - tereny infrastruktury technicznej – kanalizacja (przepompownia ścieków);
- W1 - W3 - tereny infrastruktury technicznej – wodociągi (pompownie, zbiorniki wyrównawcze);
- KS1 – KS2 - tereny obsługi komunikacji samochodowej – parkingi;
- KDG1.1 – KDG1.2 - tereny drogi publicznej (w ciągu drogi wojewódzkiej nr 423);
- KDZ2 - tereny drogi publicznej (w ciągu drogi powiatowej nr 1712O);

- KDL3 - tereny drogi publicznej;
- KDD4 – KDD9, KDD10.1-KDD10.2 - tereny drogi publicznej;
- KDPJ1 - KDPJ4 - tereny drogi publicznej – pieszo-jezdnej;
- KDW1 - KDW14 tereny drogi wewnętrznej.

3. W okresie opracowania planu, audytu krajobrazowego lub wynikających z niego wniosków, nie udostępniono.

2.2. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

1. Projekt planu musi być zgodny z uwarunkowaniami i kierunkami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Tarnów Opolski, uchwalonym Uchwałą nr XII/83/2015 Rady Gminy Tarnów Opolski z dnia 2 listopada 2015 r., co potwierdza preambuła uchwały projektu planu.

2. Ze względu na ciągłość procesu planowania przestrzennego, jak i możliwość naruszenia interesów osób trzecich ustalenia planu powinny też uwzględniać obowiązujące zagospodarowanie przestrzenne ustalone dotychczasowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla obszaru opracowania i terenów sąsiednich. Projekt planu sporządzono na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory, uchwalonego Uchwałą nr XII/75/03 Rady Gminy Tarnów Opolski z dnia 27 listopada 2003 r., z późn. zmianami. W planie tym obowiązują m.in. tereny oznaczone w projekcie mpzp jako: PU2.1, U10 (jako tereny produkcyjno - usługowe), PU1.7 (o większej powierzchni). W zmianach ujęto tereny PG1 (Uchwała VI/22/2011), PU1.2 (Uchwała XXX/215/09).

3. Ustalenia planu muszą być zgodne z celami innych dokumentów strategicznych – planistycznych: lokalnych, regionalnych i krajowych, a także uwarunkowaniami prawnymi obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska. Ważniejsze dokumenty regionalne to: Plan zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego i Strategia rozwoju województwa opolskiego. Przyjęte ustalenia planu realizują cele strategiczne Mpszp i strategii rozwoju woj. opolskiego dotyczące ochrony środowiska, w tym: eliminowania zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, gospodarki wodnej, oczyszczania ścieków komunalnych, gospodarki odpadami, ochrony przed hałasem, wprowadzania odnawialnych źródeł energii.

4. Równoległe z planem wsi Przywory opracowywane są plany dla sąsiednich miejscowości, w tym dla Kątów Opolskich i Miedzianej. Na styku z tymi miejscowościami planowane są tereny produkcyjno – usługowe (przylegające do wsi Kąty Opolskie) i tereny eksploatacji surowców (przylegające do wsi Miedziana). Inwestycje te mają swoją kontynuację w wymienionych miejscowościach.

5. Projekt planu winien uwzględniać dokumenty strategiczne i dokumenty ochrony środowiska opracowane na szczeblu lokalnym. Dokumentem lokalnym, który określa wizję rozwoju gminy jest Strategia rozwoju gminy Tarnów Opolski. Aktualizacja programu ochrony środowiska dla gminy Tarnów Opolski na lata 2013-2016 z perspektywą na lata 2017-2020 wyznacza następujące cele dla Gminy Tarnów Opolski z zakresu ochrony środowiska:

- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- poprawa jakości wód powierzchniowych – budowa kanalizacji na terenie Gminy.

3. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

1. Prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń planu przebiegała w kilku etapach:
 - określenie kluczowych celów z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju dla obszaru planu, wynikających z dokumentów międzynarodowych, krajowych, regionalnych i lokalnych;
 - rozpoznanie istniejących zasobów, stanu i zagrożeń środowiska na terenie opracowania, ze wskazaniem terenów chronionych;
 - identyfikacja zapisów planu, które potencjalnie mogą wpływać na środowisko i poszczególne jego elementy środowiska oraz zdrowie ludzi;
 - analiza wpływu na poszczególne elementy środowiska zapisów planu.
2. Podstawą prognozowania przyszłych potencjalnych zmian było rozpoznanie istniejących zasobów, stanu i zagrożeń środowiska na terenie opracowania. Dla ich zobrazowania zastosowano metodę opisu stanu środowiska oraz analizę jakościową. Wykorzystano opracowania wymienione w wykazie materiałów wyjściowych i powszechnie dostępne publikacje, określające stan środowiska oraz informacje uzyskane podczas wizji w terenie.
3. Ze względu na ogólność zapisów planu, ustalających kierunek zagospodarowania, prognoza ma charakter jakościowy. Metodę oceny prognozowanego oddziaływania na środowisko oparto na założeniu, że realizacja ustaleń planu wywoływać będzie skutki w środowisku, przy czym opisując możliwe skutki założono wszelkie możliwe negatywne oddziaływanie z tym związane. Dla przewidywania projektowanego oddziaływania zastosowano też metodę analogii, porównując projektowane zainwestowanie do istniejących terenów o podobnych funkcjach i parametrach. W szczególności analizowano możliwość wystąpienia konfliktów i zagrożeń dla ludzi.

4. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU

1. Zakłada się analizę skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w ramach oceny aktualności dokumentów planistycznych, do przeprowadzania której zobligowany jest Wójt w trybie przewidzianym art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o *planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.). Zgodnie z tym zapisem, Wójt przekazuje Radzie Gminy wyniki analiz co najmniej raz w czasie kadencji Rady. Inne metody analizy skutków realizacji ustaleń planu winny zostać określone w trakcie realizacji dokumentu, stosownie do potrzeb, w zależności od intensywności i rodzaju zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W trakcie przeprowadzania kontroli realizacji postanowień projektowanego planu miejscowego szczególną uwagę należy zwrócić na prawidłowe rozwiązania w zakresie spełnienia wymogów ładu przestrzennego, niewprowadzanie uciążliwych funkcji.
2. Wpływ ustaleń planu na środowisko przyrodnicze, wynikający z ich realizacji powinien być monitorowany, aby między innymi określić na wczesnym etapie nieprzewidziany niepożądany wpływ oraz aby mieć możliwość podjęcia odpowiedniego działania naprawczego. Stosownie do potrzeb, można wykorzystywać istniejące systemy monitoringu, dla uniknięcia jego powielania. Zgodnie z art. 25 ustawy *Prawo ochrony środowiska* z dnia 27 kwietnia 2001 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.); źródłem informacji o środowisku jest w szczególności państwowy monitoring środowiska. Zgodnie z art. 28 ww. ustawy, do pomiaru poziomu substancji lub energii w środowisku oraz wielkości emisji, do gromadzenia i przetwarzania danych z zachowaniem zasad określonych w ustawie i nieodpłatnego udostępniania informacji na potrzeby państwowego monitoringu środowiska zobligowane są podmioty korzystające ze środowiska, obowiązane do tego z mocy prawa oraz na mocy decyzji. Dane te winny być wykorzystane także w ocenie aktualności planu.

3. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji. Źródłami danych w tym zakresie mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia) czy badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego. System monitorowania zmian zachodzących w omawianej przestrzeni powinien się opierać na okresowej ocenie przeglądu i rejestracji zmian w zagospodarowaniu przestrzennym tych obszarów.

5. TRANSGRANICZNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w art.51 ust.2, pkt 1d ustawy z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r poz. 353 z późn. zm) oceniane jest w aspekcie granic międzynarodowych. Odległość terenu od granic państwa i zakaz lokalizacji inwestycji zawsze znacząco oddziałujących na środowisko pozwalają ocenić, że ustalenia planu nie będą oddziaływać na stan środowiska w krajach sąsiadujących.

6. STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

6.1. CHARAKTERYSTYKA ZASOBÓW ŚRODOWISKA

PODZIAŁ FIZYCZNO – GEOGRAFICZNY I RZEŻBA TERENU

1. Praktycznie cała miejscowość Przywory położona jest w dolinie Odry, która stanowi płaski, nisko położony teren, gdzie dodatkowo występują płytkie zagłębienia, stanowiące ślady małych dolin i starorzeczy. Granicę doliny oddziela wyraźna krawędź morfologiczna. Zachodnia część obszaru planu położona jest na wysokości 160 m n.p.m., fragmentarycznie na wys. 155 m n.p.m., wschodnia część - na wys. 165 m n.p.m. Wyżej - na wys. 175 m n.p.m. położony jest południowo – wschodni fragment miejscowości.

2. Na obszarze miejscowości przeważają formy geomorfologiczne pochodzenia rzeczno-akumulacyjne i erozyjne), które można zakwalifikować do następujących grup typologiczno-genetycznych:

- w części wschodniej miejscowości - Tnz – terasa erozyjno-akumulacyjna nadzalewowa, piaszczysta i piaszczysto-żwirowa, wykształcona w okresie zlodowacenia północnopolskiego (tzw. terasa bałtycka). Na terenie gminy zajmuje rozległy obszar na wschód od współczesnego dna doliny Odry. Terasa wyniesiona jest ok. 5 – 8m nad średni poziom wody w Odrze. Powierzchnia terasy ma charakter płaskiej równiny (spadki do 2%), nieznacznie, acz konsekwentnie nachylonej ku dolinie Odry, tj. w kierunku zachodnim i północno-zachodnim. Rozcinana jest systemem płytkich dolinek bocznych. Terasa oddzielona jest od niższego poziomu zalewowego Odry wyraźną krawędzią morfologiczną, o wysokościach rzędu od 1,5 do 4.5 m.
- w części zachodniej - Tz – holocenińska terasa zalewowa rzeki Odry, zbudowana z piasków i żwirów, przykrytych na powierzchni madą rzeczno-akumulacyjną. Obszar zajęty przez terasę wyznacza zasięg współczesnego dna doliny, o szerokości dochodzącej do 2,5 – 3,0 km. Szerokość prawobrzeżnej części terasy w granicach gminy jest zmienna i kształtuje się w przedziale 0,3 – 1,3 km, z wyraźnym przewężeniem w rejonie Kątów Opolskich. Powierzchnia terasy jest płaska, wyniesiona średnio 2.0 – 4.0 m nad średni poziom wody w Odrze. Występują w niej płytkie obniżenia dolinne oraz starorzecza.
- St-Dtz – starorzecza i obniżenia dolinne w obrębie terasy zalewowej rzeki Odry. Są to formy wklęsłe, w przypadku starorzeczy stanowiące pozostałości odciętych zakoli rzeki we wczesnym stadium rozwoju doliny rzecznej. Mają zróżnicowany charakter i

wymiary, w stosunku do przyległego terenu wcięte są na głębokość do 2 m. Dna starorzeczy są na ogół podmokłe, częściowo zajęte przez ciek, ewentualnie niewielkie zbiorniki wodne.

- Db – doliny boczne stanowią mniejsze formy dolinne wieku holoceniowego, o kształcie płytkich niecek lub płaskich obniżzeń, słabo wciętych w powierzchnię terenu (średnio od 0,5 – do 1,0m), często o niewyraźnych granicach. Dna dolin drenowane są przez niewielkie ciek, zwykle uregulowane (tu również dolina Potoku Lutnia oraz Czarnki). Doliny boczne uchodzą do doliny Odry, a w mniejszym stopniu do doliny Suchej. Wykształcone są w zasięgu równiny wodnolodowcowej oraz plejstoceńskiej terasy erozyjno-akumulacyjnej. Ich szerokość jest zróżnicowana, średnio wynosi 50 – 100m.

3. Południowo – wschodni fragment gminy zajmuje RW Równina wodnolodowcowa płaska i falista, stanowi formę wieku plejstoceńskiego (złodowacenie środkowopolskie - stadiał Odry), zbudowaną z piasków i żwirów akumulacji fluwioglacjalnej. Równina położona jest w przedziale wysokości 165.0 – 180.0m n.p.m. między terasą nadzalewową Odry a doliną Suchej oraz w przedziale 180.0 – 195.0m n.p.m. w części wschodniej gminy. Powierzchnia równiny jest generalnie łagodnie nachylona w kierunku zachodnim, w części centralnej jest płaska, a tylko lokalnie cechuje się bardziej zróżnicowaną mikrorzeźbą. Spadki terenu zwykle nie przekraczają 2 %. Przejście między równiną a terasą erozyjno-akumulacyjną jest zamaskowane, trudno identyfikowalne w terenie.

4. Wzdłuż cieków wodnych występują formy geomorfologiczne:

- krawędź morfologiczna doliny Odry – naturalna, wysoka, prawie pionowa krawędź morfologiczna, oddzielająca poziom zalewowy doliny Odry od terasy plejstoceńskiej, nadzalewowej, o wysokościach dochodzących do 3,5 – 4,5m – strefa naturalnej krawędzi geomorfologicznej jest niekorzystna dla lokalizacji zabudowy. Należy ją chronić przed jakimkolwiek przekształcaniem;
- strome skarpy, krawędzie, koryta cieków wodnych – krawędzie oraz skarpy o wysokościach powyżej 1,0 m, zwykle w granicach 2-3m; zarówno naturalne jak i skarpy pochodzenia antropogenicznego – tereny niestabilne geomorfologicznie, nieprzydatne do realizacji zabudowy.

4. Obok form morfologicznych utworzonych wskutek naturalnych procesów rzeźbotwórczych występują formy, których geneza związana jest z antropogeniczną działalnością człowieka. Do głównych form powierzchniowych należą wyrobiska poeksploatacyjne piasków i żwirów czwartorzędowych oraz wapieni środkowotriasowych i zwałowiska nadkładów ziemnych na terenach górniczych.

5. Obszar cechuje się w przewadze rzeźbą płaską lub lekko falistą, o spadkach terenu nie przekraczających 2 %, nie stwarzających żadnych ograniczeń i utrudnień dla realizacji zabudowy. Tylko w południowo – zachodnim krańcu gminy na niewielkiej powierzchni występują spadki w przedziale 2-5%. [Ecoplan]

WARUNKI GEOLOGICZNO – GRUNTOWE I SUROWCE MINERALNE

1. Obszar planu charakteryzują następujące warunki gruntowo – wodne:

- namuły organiczne i gliny próchniczne lokalnie na piaskach rzecznych - geneza: osady zastoiskowe lokalnych obniżzeń i starorzeczy, powstałe w czwartorzędzie w holocenie; występują lokalnie we wschodniej części obszaru planu. Osiągają miąższość 1,0-2,0 m. Są to grunty przeważnie miękkoplastyczne, nawodnione, podścielone najczęściej średnio zagęszczonymi piaskami rzeczными. Pod względem przydatności gruntów jako podłoża budowlanego są to tereny niekorzystne – grunty słabonośne, nierównomiernie ściśliwe, podmokłe, nieprzydatne do bezpośredniego posadowienia budynków;

- piaski i gliny dolin (w dolinach bocznych cieków wodnych) – osady aluwialno – deluwialne, geneza: czwartorzęd, holocen.

Piaski średniozagęszczone drobnoziarniste i luźne, miejscami humusowe, zaglinione, oraz gliny, o miąższości nie przekraczającej 0.5 - 1.0m. Pod nimi zalegają osady plejstocenijskie różnej genezy, zwykle piaski i żwiry. Utwory budują dna większości mniejszych den dolinnych, zwykle są wilgotne lub nawodnione.

Tereny niekorzystne dla zabudowy.

Grunty zróżnicowanej nośności. o ograniczonej przydatności jako podłoże budowlane do bezpośredniego posadowienia, zwykle nawodnione.

- mady rzeczne (gliny, piaski gliniaste, ily) – osady rzeczne powstałe w czwartorzędzie, holocenie; występują we wschodniej części obszaru planu.

Grunty nieskaliste, spoiste - ily, gliny pylaste, gliny i piaski gliniaste (mady) w obszarze doliny rzeki Odry. Grunty twardeplastyczne i plastyczne. Miąższość mad w dolinie Odry wynosi średnio 2,0 – 4,0 m, pod nimi zalegają najczęściej piaski i gliny.

Tereny niekorzystne dla zabudowy.

Są to grunty słabonośne. mają charakter wysadzinowy i są aktywne koloidalnie, o pogarszających się warunkach wodnych ku spągowi wymagają ochrony przed wpływem wody. Z uwagi na położenie na tarasie zalewowym cały kompleks gruntów jest nieprzydatny do bezpośredniego posadowienia budynków.

- piaski żwiry i pospółki – osady rzeczne terasy nadzalewowej Odry ok. 5-8 m n.p. rzeki, geneza: czwartorzęd, plejstocen, zlodowacenie środkowopolskie; występują we wschodniej części obszaru planu.

Grunty nieskaliste, spoiste - ily, gliny pylaste, gliny i piaski gliniaste (mady) w obszarze doliny rzeki Odry. Grunty twardeplastyczne i plastyczne. Miąższość mad w dolinie Odry wynosi średnio 2,0 – 4,0 m, pod nimi zalegają najczęściej piaski i gliny.

Tereny korzystne dla zabudowy.

Grunty mało i równomiernie ściśliwe, nośne, o bardzo dobrych własnościach jako podłoże dla posadowień bezpośrednich budynków.

- piaski i żwiry – osady wolnolodowcowe; geneza: czwartorzęd, plejstocen, zlodowacenie środkowopolskie; występują w południowo- wschodnim fragmencie obszaru planu.

Grunty nieskaliste, niespoiste - piaski i pospółki średniozagęszczone, o miąższości większej jak 2.0m, zwykle co najmniej kilka metrów. W stropie nieciągłe warstwy piasków średnio - i drobnoziarnistych, lokalnie piasków zaglinionych, głębiej przechodzące w pospółkę. Grunty nieskaliste, niespoiste - piaski średnio i różnoziarniste, a także żwiry i pospółki, średniozagęszczone. o miąższości przekraczającej 2.0m. zwykle co najmniej 4 – 5m.

Tereny korzystne dla zabudowy.

Grunty mało i równomiernie ściśliwe, nośne, o bardzo dobrych własnościach jako podłoże dla posadowień bezpośrednich budynków. [Ecoplan]

2. Występują udokumentowane surowce mineralne - złoża kruszywa naturalnego „Przywory 1” oraz „Przywory Pole A”. Dla złoża „Przywory 1” obowiązują obszar górniczy i teren górniczy „Przywory”, ustanowione ustanowione Dec. DOŚ-II.7422.1.6.2012.KD Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 17.04.2012 r.

GLEBY

1. Typy i rodzaje gleb

Na obszarze planu występują 2 podstawowe typy gleb, wytworzone z różnych rodzajów skały macierzystej, mianowicie:

- w zachodniej części obszaru planu czarne ziemie zdegradowane,
- we wschodniej części obszaru planu - mady.

Miejscowo występują: gleby bielcowe, mułowe (mułowo - torfowe). Na terenach związanych z działalnością człowieka występują gleby antropogeniczne. Takie zróżnicowanie typologiczne gleb związane jest przede wszystkim z odmiennymi rodzajami skały macierzystej, z któ-

rych gleby powstały, a w dalszym stopniu wynika z innych czynników glebotwórczych (np. klimatu, rzeźby terenu, warunków wodnych czy pokrywy roślinnej). Podstawowymi rodzajami skał macierzystych, z których powstały gleby wsi Przywory są różnoziarniste piaski i żwiru wodnolodowcowe i lodowcowe oraz rzeczne.

2. Czarne ziemie (zdegradowane) – Są to gleby powstałe w wyniku akumulacji materii organicznej w warunkach dużej wilgotności z utworów mineralnych bogatych w węglan wapnia i części ilaste. Czarne ziemie zdegradowane cechuje przerwanie procesów bagiennych (darniowo–glejowych), zwykle w wyniku obniżenia w stosunku do naturalnego poziomu wód gruntowych. W gminie wykształciły się przede wszystkim z piasków tarasu plejstoceńskiego Odry, a w mniejszym stopniu z innych utworów geologicznych (piasków wodnolodowcowych, glin zwałowych, czy nawet piasków kemowych). Pod względem gatunkowym reprezentowane są przez piaski gliniaste mocne i piaski gliniaste lekkie, podścielone różnoziarnistymi piaskami lub glinami (lekkie, średnie, ciężkie). Stanowią gleby stosunkowo żyzne i zdatne do upraw rolniczych, najczęściej są wykorzystywane jako użytki zielone.

3. Mady rzeczne - to gleby powstałe w wyniku akumulacji utworów aluwialnych, charakterystyczne dla tarasów zalewowych - tutaj doliny Odry oraz doliny Suchej, poddanych znacznym wahaniom poziomu zwierciadła wód gruntowych, z okresową możliwością podtapiania i zalewów. Pod względem mechanicznym reprezentują głównie piaski gliniaste mocne, gliny lekkie i gliny średnie, podścielone piaskami luźnymi lub słabo gliniastymi, w dolinie Odry również łąkami i pyłami ilastymi. Tutaj jeź gleby najczęściej odznaczają się znacznym stopniem pylastości. Generalnie mady należą do gleb żyznych, w dużym stopniu użytkowanych jako łąki.

4. Bonitacja gleb

Na obszarze wsi występuje mozaika gleb należących do klas od II do VI; zdecydowanie jednak przeważają gleby klasy IV – średniej jakości. Stosunkowo dużą powierzchnię zajmują grunty klasy II i III – gleby dobre i bardzo dobre w zachodniej części miejscowości, zwłaszcza w skali gminy Tarnów Opolski, gdzie przeważają gleby słabe i naj słabsze klasy V i VI słabe i naj słabsze. Na terenach przeznaczonych pod zainwestowanie przeważają gleby V i VI klasy bonitacyjnej.

5. Kompleksy przydatności rolniczej

Grunty orne doliny Odry w rejonie wsi Przywory pod względem przydatności rolniczej należą do kompleksu 2 – pszennego dobrego wraz z kompleksem 5- żytnim dobrym. W niżej położonych partiach doliny dominują użytki zielone średnie – 2z. Odznaczają się tym samym dobrymi warunkami użytkowymi. Obszary łąkowe położone między Kosorowicami, a Przyworamiami zdominowane są przez kompleks użytków zielonych średnich 2z oraz kompleks 5 - żytni dobry. Są to więc tereny o średnich i słabych walorach produkcyjnych (przydatności rolniczej). [Ecoplan]

HYDROGEOLOGIA

Obszar wsi Przywory jest bardzo zasobny w wody podziemne, które występują w 3 piętrach wodonośnych:

1. Piętro wodonośne czwartorzędowe

Związane jest w szczególności z utworami piaszczysto-żwirowymi, zalegającymi od powierzchni na stropie trzeciorzędu i triasu. Są to wody występujące na różnej głębokości, średnio 0,5 – 1,0m ppt w dolinach rzecznych, znacznie więcej na terenach pozadolinnych – zwykle głębiej niż 2,0m ppt), o zwierciadle swobodnym, w dolinie Odry i lokalnie napiętym. Czwartorzędowe warstwy wodonośne mają zmienną miąższość i właściwości hydrogeologiczne. Na obszarach dolin głównych zasobność wód czwartorzędowych jest znaczna, natomiast na terenach wysoczyznowych mała. Zasilanie wód czwartorzędowych następuje bezpośrednio z powierzchni terenu (wody opadowe), ma ono także bezpośredni kontakt hydroau-

liczny z wodami powierzchniowymi – Odra i pomniejsze ciek. Ze względu na przepuszczalny charakter gruntów oraz brak warstwy izolującej w stropie, wody czwartorzędowe są bardzo wrażliwe na zanieczyszczenia.

2. Piętro wodonośne środkowotriasowe

Wody środkowotriasowe stanowią podstawowe źródło wody pitnej w gminie Tarnów Opolski. Czerpią z niego studnie ujęcia w Tarnowie Opolskim oraz studnie ujęcia Grotowice-Utrata dla miasta Opola. Wody tego piętra stanowią najważniejszy na Opolszczyźnie zbiornik wód podziemnych GZWP nr 333 Opole – Zawadzkie, gdzie główną warstwą wodonośną są wapienie, margle i dolomity wapienia muszlowego o łącznej miąższości rzędu 50 – 100m. W regionalizacji A. S. Kleczkowskiego jest to zbiornik wymagający najwyższej ochrony (ONO). W wymienionych utworach woda krąży w systemie szczelin i pustek pochodzenia zarówno tektonicznego jak i krasowego (wody o charakterze szczelinowo-krasowym). Spąg warstwy wodonośnej tworzą zbite i słabo przepuszczalne wapienie warstw gogolińskich, strop – ilaste utwory górnego triasu (kajper), które równomiernie izolują wody triasowe od wód czwartorzędowych w północnej części gminy.

Na wodach zasobnego zbiornika triasu środkowego bazuje ujęcie dla m. Opola „Grotowice – Utrata”, gdzie wydajność eksploatacyjna studni 6B, znajdującej się na terenie gminy Tarnów Opolski, wynosi ok. 4500m³/d. Dla ujęcia Raszowa pobór średniodobowy wynosi 1550m³/d. Do GZWP nr 333 należy również poziom wodonośny retu (górną pstry piaskowiec), zalegający na większych głębokościach, poniżej warstw gogolińskich (w okolicy Tarnowa Opolskiego – ok. 200m ppt). Wydatki jednostkowe z ujęć z poziomu retu są znaczne i wynoszą 15 – 30m³/godz./1m depresji (ujęcia w gminie Gogolin).

Na kształtowanie się zwierciadła wody znaczący wpływ wywierają kopalnie eksploatujące surowiec z odwadnianych złóż wapieni.

3. Piętro wodonośne dolnotriasowe

Warstwę wodonośną tego piętra stanowią wapienie i piaskowce dolnotriasowe (pstry piaskowiec), odznaczające się gorszymi warunkami krążenia wód niż wyżej zalegające skały środkowotriasowe. Powoduje to niskie wydajności studni, osiągnęte przy większych depresjach (0,3 – 4,0m³/godz./1m depresji). Piętro dolnotriasowe stanowi głęboki zbiornik wód podziemnych GZWP nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie, który ma większy zasięg niż nadległy zbiornik środkowotriasowy. Kierunki przepływu są podobne jak w zbiorniku nr 333 Opole – Zawadzkie, natomiast prędkości przepływu są znacznie mniejsze – poniżej 10m/rok. Na terenie gminy Tarnów Opolski wody dolnotriasowe nie są ujmowane. [Ecoplan]

4. Wg Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Odry obszar planu należy do JCWPD – PLGW6220116 Region wodny środkowej Odry.

HYDROGRAFIA

Miejscowość Przywory leży w zlewni rzeki Odry i jej prawobrzeżnego, niewielkiego dopływu - Struga (Lutnia).

Odra – Podstawowa rzeka całego województwa opolskiego. Stanowi zachodnią granicę wsi Przywory i zarazem gminy na odcinku ok. 6,0km. Jest to rzeka całkowicie skanalizowana i uregulowana. Ma charakter rzeki żeglownej.

W 137,4km biegu Odry, w Kątach Opolskich, znajduje się stopień wodny wraz ze śluzą („Śluza Kąty”). Wodostany niżówkowe na Odrze charakterystyczne są dla pory zimowej (styczeń – luty), okresy wyżówek występują w podczas wzmożonych opadów letnich (VI – VIII). Maksymalne wartości wodostanów i przepływów rzeki odnotowane były w okresie katastrofalnej powodzi w lipcu 1997 r. Przepływy (wg danych archiwalnych) wynosiły wówczas ok. 3500 m³/s, tj. ok. 42 razy więcej niż wynosi przepływ średnioroczny (ok. 82.5 m³/s). Powódź z lipca 1997 doprowadziła do zatopienia całej doliny Odry.

Struga (Lutnia) – Prawostronny dopływ Odry, uchodzący do niej na wysokości północnej części wsi Przywory. Wypływa z kilku źródeł wysiękowych na Groszowickich Łąkach i w lasach na północ od Kosorowic. Ciek tworzy słabo zaznaczona w terenie dolinę oraz odznacza się niestabilnymi przepływami naturalnymi. Koryto Strugi zostało całkowicie uregulowane i wyprostowane. Ciek zasilany jest sztucznie wodami pochodzącymi z odwadniania kopalni odkrywkowej wapienia „Tarnów Opolski”.

Zrzuty wód kopalnianych wynoszą od $0,320\text{m}^3/\text{s}$ do $0,580\text{m}^3/\text{s}$ (ok. 50 tys $\text{m}^3/\text{dobę}$ i są większe od przepływów naturalnych, które w przekroju Kosorowice wynosiły: przepływ niski – $0,009\text{m}^3/\text{s}$, przepływ średni – $0,280\text{m}^3/\text{s}$. Na obszarze Groszowickich Łąk i w dolinie Odry rzeka traci część wody na rzecz odpływu podziemnego. Dodatkowo ze Strugi sztucznie (systemem podziemnych kanałów) zasilane są stawy o funkcji hodowlanej i rekreacyjnej znajdujące się na zachód od Kosorowic. Bez zasilania ze Strugi poziom wody byłby w nich znacznie niższy. Tereny położone na północ od Strugi i Groszowickie Łąki pokryte są siecią rowów odwadniających, zasilających Strugę.

Wody stojące

Nie występują większe zbiorniki wodne. Naturalny zbiornik wodny stanowi jedynie wypełniający fragment starorzecza w dolinie Odry. Pozostałe to prawie wyłącznie zbiorniki sztuczne, powstały jako zawodnienie wyrobisk poeksploatacyjnych piasków i żwirów czwartorzędowych i znajdują się przede wszystkim między Przyworami – Kosorowicami i Miedzianą. [Ecoplan]

Jednolite części wód powierzchniowych (JCWP)

Zgodnie z Planem gospodarowania wodami obszar planu położony jest w dorzeczu Odry, w Regionie Środkowej Odry. Wydzielono tu następujące jednolite części wód powierzchniowych (JCWP):

- RW60002111799 – Odra od Osobłogi do Małej Panwi (fragment zlewni Odry w rejonie Kątów Opolskich oraz fragment zlewni Odry w rejonie Przywory – Grotowice),
- RW60001711776 – Lutnia (zlewnia II-go rzędu Strugi/Lutni).

WARUNKI KLIMATYCZNE

1. Zgodnie z regionalizacją klimatyczną Polski opartą na częstotliwości występowania dni z różnymi typami pogody wg A. Wosia (1999), obszar należy do Regionu Dolnośląskiego Południowego R-XXV. Region ten wyróżnia się małą liczbą dni z pogodą przymrozkową, szczególnie bardzo chłodną z dużym zachmurzeniem (14 dni) i bardzo chłodną z opadem (17 dni). Do mało licznych należy również występowanie dni z pogodami mroźnymi (12 dni). Liczne są natomiast przypadki notowania pogody bardzo ciepłej i jednocześnie pochmurnej (60 dni w roku).

2. Jest to obszar o przewadze wpływów oceanicznych z okresowo bardzo słabą modyfikacją wywieraną przez tereny górskie. Cechuje się najłagodniejszych na terenie Polski warunkami klimatycznymi, przejawiającymi się najkorzystniejszymi warunkami termicznymi w zakresie temperatur średniomiesięcznych i rocznych, niskimi amplitudami temperatur, krótkim okresem trwania pokrywy śniegowej, najdłuższym okresem wegetacyjnym, średnią wysokością i korzystnym rozkładem opadów atmosferycznych, przewagą trwania pory ciepłej w stosunku do pory chłodnej. warunki klimatyczne obszaru sprzyjają gospodarce rolnej. Obszar cechują: wysoka średnia roczna temperatura, łagodne zimy, stosunkowo długi okres wegetacyjny, dość duże opady przy stosunkowo rzadko występujących ulewach, gradobicjach i silnych wiatrach, rozkład opadów w poszczególnych porach roku polegający na skąpych opadach zimą i na początku wiosny, oraz dużych w okresie letnim.

3. Odmienne pod względem lokalnego klimatu obszary mają znaczenie głównie bioklimatyczne, tj. mogą być istotne z punktu widzenia stałego lub długookresowego przebywania na nich ludzi, co w konsekwencji może stwarzać ograniczenia dla różnych form zagospodarowania. Analiza warunków klimatu lokalnego, w tym zwłaszcza związanych z: ukształtowaniem rzeźby terenu, jego pokryciem, głębokością wód gruntowych, ilością i wielkością cieków

wodnych, rodzajem gruntów, pozwala na wydzielenie obszarów o zróżnicowanych warunkach topoklimatycznych, w różnym stopniu ograniczających możliwość zagospodarowania terenu. Wg Opracowania ekofizjograficznego [Ecoplan] w obszarze planu można wyróżnić następujące strefy topoklimatyczne:

I. TERENY O KORZYSTNYCH WARUNKACH KLIMATU LOKALNEGO, OBEJMUJĄCE OBSZARY WYSOCYZNOWE, WYNIESIONE PONAD WSPÓLCZESNE DNA DOLIN RZECZNYCH obejmują wschodnią część obszaru planu. Są to tereny płaskie lub faliste, miejscami pagórkowate, o korzystnych warunkach klimatycznych i bioklimatycznych.

Strefa IB - Tereny o korzystnych warunkach klimatu lokalnego, charakterystyczne dla terenów płaskich i lekko falistych – najczęściej równina wodnolodowcowa i plejstoceńska terasa nadzalewowa Odry.

Cechują się nieznacznie gorszymi niż w IA warunkami usłonecznienia, przy utrzymaniu korzystnych warunków nawietrzania, przewietrzania i termiki powietrza. Warunki wilgotnościowe z uwagi na głęboki poziom zalegania wód gruntowych korzystne, na ogół – poza lokalnymi obniżeniami – nie występują warunki dla stagnacji chłodnego powietrza i zamgleń. Pod względem bioklimatycznym

tereny wskazane dla lokalizacji wszelkiego typu zabudowy oraz prowadzenia upraw rolnych.

III. TERENY O MAŁO KORZYSTNYCH I NIEKORZYSTNYCH WARUNKACH KLIMATU LOKALNEGO, OBEJMUJĄCE TERENY DEN DOLINNYCH

Tereny te dotyczą części gminy obejmującej współczesne doliny rzeczne. Z uwagi na nagromadzenie wód powierzchniowych i płytkie zaleganie wód gruntowych, tereny te cechują gorsze w stosunku do terenów otaczających warunki wilgotnościowe, tendencja do zalegania chłodnego powietrza i zwiększona częstotliwość zamgleń. Wydzielono tutaj dwie jednostki topoklimatyczne:

IIIA - Tereny o mało korzystnych warunkach klimatu lokalnego, występujące na terenach o płytkim zaleganiu wód gruntowych w dolinach bocznych nieznacznie obniżonych w stosunku do terenu przyległego, często pokrytych zielenią łąkową. Cechują się gorszymi warunkami usłonecznienia, termiki, a zwłaszcza wilgotności. Tereny narażone na zwiększoną częstotliwość zalegania zimnego i wilgotnego powietrza podczas występowania pogód inwersyjnych. Zwiększona wilgotność względna, niższe niż na terenie IIA temperatury, zwiększona częstotliwość zalegania mgieł przyziemnych i przymrozków radiacyjnych, szczególnie w okresie wiosennym i jesiennym. Z uwagi na mniejszą pojemność wodną (wilgotność bezwzględna) występują warunki dla szybszego zanikania inwersji termicznych i obniżenia wilgotności względnej. Tereny niewskazane dla lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi, wskazane utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania – łąki, pastwiska, lasy, pola orne.

IIIB - Tereny o najmniej korzystnych warunkach klimatu lokalnego, obejmujące główne doliny rzeczne, tj. Odry. Tereny cechują się gorszymi warunkami usłonecznienia, termiki i wilgotności, zwłaszcza z uwagi na stale utrzymujący się płytki poziom wód gruntowych. Na terenach występuje duża wilgotność względna i niskie minima temperatury, największa częstotliwość zalegania mgieł przyziemnych i przymrozków radiacyjnych, szczególnie w okresie wiosennym i jesiennym. Zaleganie zimnego i wilgotnego powietrza możliwe zwłaszcza podczas występowania inwersji, bezchmurnych i bezwietrznych nocy, a nawet w okresie występowania słabych wiatrów i przy małym zachmurzeniu. Pod względem bioklimatycznym tereny niewskazane dla lokalizacji zabudowy przeznaczonej na pobyt ludzi. Wskazane utrzymanie dotychczasowego sposobu zagospodarowania – łąki, pastwiska, pola orne, lasy i zadrzewienia.

4. Warunki klimatu lokalnego charakterystyczne dla trzech wyżej wymienionych grup terenów podlegają lokalnym modyfikacjom, związanym z oddziaływaniem powierzchni biologicznie czynnych lub antropogeniczną działalnością człowieka. TERENY MODYFIKACJI LOKALNYCH WARUNKÓW KLIMATU LOKALNEGO obejmują w szczególności tereny zwartych i rozproszonych kompleksów leśnych oraz ich obrzeży, o wysokim drzewostanie iglastym i

mieszanym, charakteryzujące się wyrównanym profilem termicznym i wilgotnościowym powietrza w okresie dobowym i rocznym. Ze względu na gorsze usłonecznienie charakteryzują się specyficznym mikroklimatem – podwyższoną wilgotnością, obniżoną temperaturą oraz zmniejszeniem prędkości wiatru w stosunku do otaczających terenach otwartych. W wyniku zróżnicowania nagrzewania brzegów lasów występować mogą lokalne wiatry. Tereny odznaczają się korzystnymi własnościami bioklimatycznymi. [Ecoplan]

SZATA ROŚLINNA

1. Szata roślinna obszaru planu jest uboga ze względu na małą powierzchnię lasów skupionych w południowej części miejscowości. Przeważają tereny rolne, w tym duże powierzchnie łąk i pastwisk, z pospolitymi zbiorowiskami łąkowymi. Pozostałą szatę roślinną tworzą:

- zespoły zieleni związanej z ciekami wodnymi,
- ogrody przydomowe i sady.

2. Mianem potencjalnej roślinności naturalnej określa się stan możliwy do osiągnięcia w momencie gdyby naturalne tendencje rozwojowe roślinności mogły się w pełni zrealizować w wyniku ustania działalności człowieka. Na terenie gminy występują warunki kształtowania się poniższych zbiorowisk potencjalnej roślinności naturalnej:

- Łęgi jesionowo-wiązowe *Ficario-Ulmetum typicum* – eutroficzne zbiorowisko siedlisk wilgotnych (lasy liściaste z udziałem wiązów), występujące zwykle na żyznych miedzach dużych dolin rzecznych, w tym przypadku związane z doliną Odry.
- Niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe *Circaeo-Alnetum* – eutroficzne i wybitnie higrofilne lasy z panującą olszą czarną i domieszka jesionu, wykształcające się na siedliskach lekko zabagnionych, w dolinach wolno płynących cieków wodnych. Na terenie gminy związane z mniejszymi dolinami.
- Grądy środkowoeuropejskie *Galio-Carpinetum*, odmiana śląskowielkopolska, forma niżowa, seria uboga oraz seria żyzna; w mniejszym stopniu również grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum* – wielogatunkowe lasy liściaste z dominacją dębu szypułkowego i graba, z udziałem buka, lipy drobnolistnej i jodły. Ich potencjalnym siedliskiem są obszary występowania glin morenowych, margli triasowych, w mniejszym stopniu piasków o różnej genezie.
- Środkowoeuropejski acidofilny las dębowy *Calamagrostio arundinacea-Quercetum* – zbiorowiska w typie siedliskowym boru mieszanego wykształcające się na glebach świeżych, z panującym dębem bezszypułkowym w drzewostanie, w runie przeważają ogólnoleśne acidofilne gatunki (np. trzcinnik leśny, śmiełek pogięty, pszeniec zwyczajny, orlica pospolita) oraz kłosówka miękka i jastrzębce. Potencjalnym siedliskiem tych lasów są głównie obszary występowania piasków i żwirów wodnolodowcowych oraz tarasowych, ale też mogą występować na mniej żyznych obszarach glin zwałowych.
- Suboceaniczny bor sosnowy *Leucobryo-Pinetum* – zbiorowisko boru sosnowego świeżego, wykształcające się na siedliskach piaszczystych, suchych i świeżych, w gminie związane z mięszymi piaskami kemowymi oraz z fragmentami tarasu plejstoceńskiego z głębszym poziomem wód gruntowych.
- Kontynentalny bor mieszany *Pino-Quercetum* = *Quercus roboris-Pinetum* – mezotroficzne zbiorowisko leśne z udziałem w drzewostanie sosny oraz dębu, nawiązujące florystycznie i siedliskowo z jednej strony do borów i uboższych postaci grądów. Potencjalnym siedliskiem tych lasów są głównie obszary występowania ubogich piasków i żwirów wodnolodowcowych i tarasowych, a także piasków o innej genezie.

3. Na podstawie Opracowania ekofizjograficznego wyróżniono poniższe siedliska i zbiorowiska, z którymi związana jest odmienna, dominująca na nich roślinność:

Zbiorowiska leśne i zadrzewieniowo - zaroślowe

Nad brzegami Odry miejscami w postaci wąskich ciągów, wykształciły się niewielkie fragmenty nadrzecznego łągu wierzbowego *Salicetum albo fragilis*, łożowiska z wierzbą szarą *Salicetum pentadro-cinereae* oraz wikliny nadrzeczne *Salicetum triandro-viminalis*.

Ze zbiorowisk zaroślowych, oprócz wspomnianych łożowisk i wiklin w dolinie Odry, wymienić należy również zarośla ligustru i tarniny *Pruno-Crataegum*, które pojawiają się jednak wyjątkowo i fragmentarycznie. Ich udział na terenie gminy jest znikomy.

Udział zadrzewień przydrożnych czy też śródpolnych jest w gminie nieznaczący i wymaga uzupełnienia. Zadrzewienia przydrożne występują jedynie wzdłuż fragmentów dróg.

Zbiorowiska łąkowe i ziołorośla

Siedliska łąkowe zajmują dość znaczne powierzchnie na obszarze całej gminy. Są to seminaturalne i antropogeniczne zbiorowiska żyznych łąk kośnych z klasy *Molinio-Arrhenatheretea*. Łąki świeże z rzędu *Arrhenatheretalia* są najczęściej spotykanymi zbiorowiskami łąkowymi na tym obszarze. Występują na wyższej terasie rzeki Odry na wschód od wsi Przywory. Łąki świeże użytkowane są jako łąki kośne lub kośno-pastwiskowe. Są to zbiorowiska bardzo ubogie florystycznie, zwłaszcza w związku z intensywnym użytkowaniem czy podsiewaniem roślinami przemysłowymi.

Łąki wilgotne z rzędu *Molinietalia* występują na siedliskach łągów i grądów niskich. Intensyfikacja rolnictwa w gminie spowodowała jednak zmiany w składzie i strukturze tych zespołów, dlatego też są one najczęściej dosyć ubogie w gatunki i zajmują małe powierzchnie. Dobrze wykształcone płaty tych łąk występują w dolinie Odry i miejscami północnej części Groszowickich łąk. Na terenie gminy siedliskami, na których ubogie gatunkowo lub wykorzystywane jako pastwiska, łąki wilgotne są notowane, to obniżenia dolinne.

Większość zbiorowisk łąkowych, zwłaszcza wrażliwych na zmiany wilgotnościowe, jak łąki wilgotne, należy do potencjalnie zagrożonych. Zaprzestanie wykaszania lub zmiana sposobu ich użytkowania jest przyczyną zarastania wielu łąk łanami trzcinnika piaskowego *Calamagrostis epigejos*, różnymi gatunkami nawłoci *Solidago sp.* oraz wrotyczem pospolitym *Tanacetum vulgare*. Zjawisko to obserwowane jest w różnych miejscach na terenie całej gminy. Dodatkowo zidentyfikowano fragmenty łąk świeżych, na których w wyniku zaprzestania użytkowania doszło do spontanicznego zarastania nalotem sosnowym. Na części łąk z kolei dokonano nasadzeń drzew – zalesianie łąk.

Zbiorowiska wodne

Odra ze starorzeczami i zakolami oraz strumienie i rowy melioracyjne stanowią dogodne siedliska dla rozwoju zbiorowisk wodnych, reprezentowanych na omawianym terenie przez fitocenozy z klas *Lemnetea*, *Potametea*, *Littorelletea uniflorae* i *Charetea*.

Zbiorowiska wodne w zależności od warunków siedliskowych przedstawiają różne postacie organizacji - od dobrze wykształconych fitocenoz, skupiających większość gatunków charakterystycznych, do agregacji jednogatunkowych, trudnych do identyfikacji.

Oprócz zbiorowisk łąkowych i turzycowych, zbiorowiska wodne mają największą wartość przyrodniczą tego obszaru, gdyż występują w nich gatunki chronione i rzadkie, często zanikające w skali kraju. Do najbardziej interesujących, ze względu na rzadkość występowania w skali kraju lub regionu, zespołów wodnych na terenie gminy należą: zbiorowisko z dominacją żabiścieku pływającego *Hydrocharitetum morsus-ranae*, zespół "lili wodnych" *Nupharo-Nymphaetum albae*, zespół rdestnicy stęplonej *Potametum obtusifolii*, zespół okężnicy bągiennej *Hottonietum palustris* oraz zespół rzęśli hakowatej i włosienicznika rzeczno *Ranunculo-Callitrichetum hamulatae*. Wśród pospolitych zbiorowisk stwierdzono tu występowanie zespołu rzęsy drobnej i spirodeli wielokorzeniowej *Spirodeletum polyrhizae*, w którym dominuje jeden gatunek charakterystyczny rzęsa drobna *Lemna minor*. Występuje tu również zespół moczarki kanadyjskiej *Elodeetum canadensis* oraz zespół wywłócznika kłosego *Myriophyllum spicatum*.

Zbiorowiska szuwarów

Zbiorowiska szuwarów właściwych i wielkoturzycowych na obszarze gminy występują dosyć często, jako roślinność na terenach podmokłych, okalająca zbiorniki wodne i występująca w postaci wąskich ciągów w strefach korytowych cieków i rowów odwadniających. Do najczęściej spotykanych należą płaty zespołów ze związku *Phragmition*. Tworzą one otulinę starorzeczy lub porastają starorzecza wypłycone w dolinie Odry. Do najbardziej rozpowszechnio-

nych należy zespół trzciny pospolitej *Phragmitetum australis*, pałki szerokolistnej *Typhetum latifoliae* i manny mielec *Glycerietum maximae*.

Oprócz wymienionych zbiorowisk szuwarów właściwych, wzdłuż cieków wodnych, w lokalnych obniżeniach terenu lub nad brzegami silnie wypłyconych starorzeczy rozwijają się zespoły wysokich turzyc ze związku *Magnocaricion*. Zbiorowiska te nie zajmują większych powierzchni, co jest skutkiem stałej presji gospodarki człowieka na żyznych terenach dolin rzecznych. Płaty lub przykorytowe ciągi szuwarów turzycowych stwierdzono w starorzeczu Odry w północno-zachodniej części wsi Przywory, w rejonie Raszowej (po północnej stronie zabudowy), w lokalnym obniżeniu dolinnym po północnej stronie wyrobisk na złożu Przywory – pole B, w różnych miejscach doliny Sucheje. Najczęściej spotykanym zbiorowiskiem jest mokra łąka turzycowa *Caricetum gradlis* i szuwar turzycy błotnej *Caricetum acutiformis*. Zabagnione partie większych łąk zajmuje zespół kosaćca żółtego *Iridetum pseudacori*, któremu towarzyszą liczne gatunki łąkowe i szuwarowe.

Zbiorowiska upraw zbożowych i okopowych

Są to zbiorowiska z rzędu *Centauretalia cyani* (zbiorowiska upraw zbożowych) i *Polygono-Chenopodietalia* (zbiorowiska upraw okopowych). Występują w różnej postaci w zasięgu prowadzonych upraw ornyc, tj. na znacznym obszarze gminy. Są to zbiorowiska dość zmienne, gdyż ich skład gatunkowy i stopień wykształcenia uzależnione są w dużym stopniu od stosowanych zabiegów rolniczych (środki nawozowe, środki ochrony roślin, orka itp.).

Zbiorowiska siedlisk ruderalnych

Zbiorowiska ruderalne z klas *Artemisietea vulgaris* i *Epilobietea angustifolii* występują bardzo często i odznaczają się różnym stopniem organizacji, w zależności od miejscowych warunków siedliskowych. Porastają tereny przekształcone, a w szczególności rejon zabudowane, przydroża, nasypy, sztuczne skarpy, miejsca wydeptywane, a także tereny bezglebowe (np. w wyrobiskach poeksploatacyjnych czy na nasypach), gdzie tworzą pierwsze stadium zarastania terenów ruderalnych. Zbiorowiska siedlisk ruderalnych są bardzo zróżnicowane. Należą jednak do pospolitych, nie przedstawiających szczególnych walorów przyrodniczych.

FAUNA

Na terenie gminy Tarnów Opolski nie prowadzono dotychczas obszernych badań faunistycznych. Najlicniejszą grupę stanowią pospolite gryzonie i gatunki ptaków związane z dolinami rzek oraz terenami łąk i pastwisk, a także typowe dla terenów zabudowy wiejskiej i terenów otwartych użytków rolnych. Na podstawie Opracowania ekofizjograficznego charakterystyka fauny obszaru planu przedstawia się następująco:

Bezkręgowce

Oczywiście liczba gatunków zwierząt bezkręgowych jest w gminie, tak jak dla każdego innego terenu, bardzo duża, jednak są to gatunki pospolite zarówno w regionie jak i w kraju. Podstawowe znaczenie ma tym samym odnotowanie występowania gatunków objętych ochroną oraz rzadkich:

- tygrzyk paskowany *Argyope bruennichi* - gatunek rzadki; spotykany na obszarze Groszowickich Łąk, zwłaszcza w części zachodniej i północnej;
- trzmiel ziemny *Bombus terrestris* – gatunek objęty ochroną częściową, należący jednak do pospolitych, również na terenie gminy;
- paż królowej *Papilio machaon* – gatunek rzadki (Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce), spotykany w miejscach otwartych, nasłonecznionych;
- ślimak winniczek *Helix pomatia* – gatunek z gromady mięczaków, objęty ochroną częściową, w obrębie gminy spotykany dosyć często na siedliskach wilgotnych.

Ponadto odnotowano biegacze: ogrodowy *Carabus hortensis*, wręgaty *C. cancellatus* i granulowany *C. granulatus* – gatunki stosunkowo często spotykane na całym obszarze gminy (objęte ochroną do 2014 r.)

Ryby

Rzeka Odra na rozpatrywanym odcinku należy do typu ichtiofaunistycznego – nizinna rzeka z leszczem, z dnem piaszczystym. Podstawowymi gatunkami ryb są tutaj: leszcz *Abramis brama*, krap *Blicca bjoerkna*, płoć *Rutilus rutilus*, jaź *Leuciscus idus*, kiełb *Gobio gobio*, szczupak *Esox lucius*, sandacz *Sander lucioperca*, jazgarz *Gymnocephalus cernua*, okoń *Perca fluviatilis*, ukleja *Alburnus alburnus*. Występuje także gatunek chroniony - śliz *Barbatula barbatula*.

Rzeka stanowi również historyczne siedlisko tarliska jesiotra ostronosego. Oprócz wymienionych, towarzyszącymi gatunkami ryb są: brzana *Barbus barbus*, kleń *Squalius cephalus*, świnka *Chondrostoma nasus*, miętus *Lota lota*, sum *Silurus glanis*.

Odra jako rzeka tranzytowa dla dwuśrodowiskowych ryb łososiowatych, jest ważnym korytarzem łączącym morze z tarliskami tych ryb w dopływach jej górnego biegu, dlatego ważne jest zachowanie/ odtworzenie możliwości ich migracji.

Płazy

Wszystkie płazy podlegają w Polsce ochronie gatunkowej. Z terenu miejscowości dostępne materiały archiwalne wskazują na występowanie co najmniej 6 poniższych gatunków:

- traszka zwyczajna *Triturus vulgaris* – występuje na siedliskach podmokłych, podawana z rejonu wsi Przywory;
- żaba trawna *Rana temporaria* – gatunek pospolity w całym kraju;
- żaba jeziorkowa / wodna *Rana lessonae* / *R. esculenta* – gatunek pospolity w całym kraju;
- ropucha szara *Bufo bufo* – gatunek pospolity, zarówno w województwie jak i w gminie;
- ropucha zielona *Bufo viridis* – gatunek rzadki;
- rzekotka drzewna *Hyla arborea* – gatunek rzadki.

Gady

Wszystkie gady podlegają w Polsce ochronie gatunkowej. Dostępne materiały wskazują na występowanie w gminie Tarnów Opolski 5 krajowych gatunków, takich jak: jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*; padalec zwyczajny *Anguis fragilis*; zaskroniec *Natrix natrix*; żmija zygzakowata *Vipera berus*.

Ptaki

1. Obszar planu, który jest słabo rozpoznany pod względem awifauny, z pewnością obfituje w szereg chronionych, w tym i rzadkich gatunków ptaków, zwłaszcza charakterystycznych dla dużych dolin rzecznych (dolina Odry), a także otwartych terenów rolniczych oraz sąsiadujących od południowego – wschodu obszarów leśnych.

2. Na podstawie Opracowania ekofizjograficznego notuje się występowanie poniższych gatunków objętych ochroną krajową – ochroną ścisłą (gwiazdką oznaczono gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej – Dyrektywa 79/409/EWG):

- derkacz *Crex crex* * - Gatunek rzadki w kraju i Europie; podawane jest jego występowanie w gminie ale brak jest wskazań co do rejonu, prawdopodobnie mogą to być: dolina Odry, wilgotne łąki Groszowickie;
- kłaskawka *Saxicola rubicola* - średnio liczny ptak lęgowy Śląska; w rejonie wsi Przywory;
- potrzęszc *Emberiza calandra* – średnio liczny ptak lęgowy Śląska; ptak krajobrazu rolniczego, gniazdujący na polach uprawnych;
- bocian czarny – *Ciconia nigra* * – bardzo rzadki gatunek w regionie i w skali kraju; materiały archiwalne (dane z 1999 r.) wskazują, że w lasach na północ od wsi Przywory znajduje się ostoja bociana czarnego, objęta ochroną strefową, brak jest obecnych danych potwierdzających, czy bocian czarny jeszcze gniazduje na tym siedlisku.

Ssaki

Oprócz pospolitych w w kraju gatunków ssaków, nie objętych ochroną, do których należą: sarna, dzik, lis, zając szarak, mysz leśna, mysz polna i inne, na obszarze wsi, głównie w związku z występowaniem większych dolin rzecznych, zwłaszcza Odry, notowane jest występowanie poniższych gatunków objętych ochroną częściową:

- jeż zachodni/wschodni *Erinaceus europaeus/roumanicus* – w gminie Tarnów Opolski spotykany rzadko;
- kret europejski *Talpa europaea* – gatunek dość pospolity;
- ryjówka aksamitna *Sorex araneus* – spotykana rzadko w krajobrazie otwartym.

DOBRA KULTURY

Ochronie prawnej podlegają:

- historyczny układ ruralistyczny wsi w granicach ustalonej w planie strefie ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego;
- obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków:
 - kościół parafialny p.w. Matki Boskiej Anielskiej,
 - budynek dworca kolejowego, ul. Dworcowa 10,
 - dom, ul. Dworcowa 2,
 - dom, ul. Wiejska 17;
 - barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena - Ks. B.t.I-187/59 z dnia 29.11.1959 r.
 - zabytkowy cmentarz przy ul. Wiejskiej;

KRAJOBRAZ

Krajobraz wsi składa się z wyraźnie wyodrębnionych 3 jednostek krajobrazowych, związanych ze strukturą morfologiczną:

- zachodnia część miejscowości - dolina zalewowa Odry, z dużym udziałem łąk, starorzeczami, zadrzewieniami i zakrzewieniami związanymi z ciekami wodnymi;
- wschodnia część miejscowości – terasa nadzalewowa z łąkami i gruntami ornymi;
- ruralistyczny zabytkowy układ osadniczy, uzupełniony „nową” zabudową.

Miejscowość charakteryzuje bardzo mała powierzchnia lasów, stosunkowo mały udział zieleni łąkowej i przydrożnej.

Powszechnie występującą tendencją jest zmiana charakteru ogrodów przydomowych na rzecz jednolitych trawników z gatunkami drzew i krzewów iglastych.

Dysharmonijne elementy krajobrazowe to przebieg linii elektroenergetycznych wysokich napięć, które w typowo rolniczym krajobrazie, stanowią wyraźne negatywne dominanty wizualne krajobrazu.

W miejscowości duży jest udział współczesnych obiektów usługowych, w tym wielkogabarytowych oraz zakładów produkcyjnych. Walorem krajobrazu jest uporządkowana zabudowa i dobry stan techniczny zabudowy.

6.2. DOTYCHCZASOWE ZMIANY ŚRODOWISKA I POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PLANU

1. Dotychczasowe zmiany warunków siedliskowych i krajobrazowych na rozpatrywanym obszarze, które zaszły w ciągu przynajmniej ostatnich kilkudziesięciu lat, mają przede wszystkim charakter negatywny i są uwarunkowane działalnością człowieka. Należy podkreślić, że jest to związane z sąsiedztwem dużego ośrodka miejskiego - Opola i tradycjami przemysłowymi regionu. Zmiany negatywne związane są także ze zmianą poziomu wód podziemnych i wzrostem ich zanieczyszczenia. Jednocześnie na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat odnotowuje się zmiany pozytywne związane z poprawą jakości powietrza atmosferycznego i podejmowaniem działań dla poprawy jakości wód powierzchniowych.

2. Zmiany szaty roślinnej

W ciągu ostatnich kilkunastu lat, doszło do zmniejszenia wcześniej rozległej, zwartej powierzchni łąk tzw. Groszowickich Łąk, rozciągających się między Przyworami a wsią Miedziana i Kosorowice. Jeszcze z 2001 roku podawane jest rozciąganie się łąk po zachodniej stronie koryta Strugi, podczas gdy w chwili obecnej łąki między Przyworami a korytem Strugi zachowały się już tylko fragmentarycznie. Związane jest to z przejściem łąk na potrzeby gruntów ornych. Dodatkowo na łąkach prowadzona jest eksploatacja surowców mineralnych jeszcze bardziej uszczuplająca powierzchnię tych siedlisk. Najcenniejsze walory florystyczne posiada podmokła łąka w północnej części Groszowickich Łąk, gdzie notowane jest występowanie chronionych i rzadkich gatunków roślin.

Powyższa sytuacja, dotycząca radykalnego zmniejszenia się udziału łąk kosztem gruntów ornych dotyczy całej doliny Odry w granicach gminy. Stwierdzone w zasięgu doliny, a zwłaszcza mniejszych dolin w obrębie terasy zalewowej, występowanie przed kilkunastoma laty siedlisk łąkowych, obecnie ogranicza się do niewielkich areałów na siedliskach najbardziej wilgotnych, gdzie uprawa nie jest możliwa, a także do wąskiej strefy przykorytowej Odry, gdzie dodatkowo utrzymują się dość luźne i średnio zwarte zakrzewienia i zadrzewienia łąkowe (różnogatunkowe wierzby). W konsekwencji funkcjonalność ekologiczna doliny Odry została prawdopodobnie obniżona.

3. Zmiany ogólnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych

Zauważalną negatywną zmianą krajobrazową jest przebieg przez obszar gminy linii elektroenergetycznych wysokich napięć, które w typowo rolniczym krajobrazie, stanowią wyraźne negatywne dominanty wizualne krajobrazu. Poza tym struktury te przecinają odmienne przyrodniczo ekosystemy, w tym dolinę Odry.

Znacząca zmiana warunków przyrodniczych i krajobrazowych obejmuje też przebieg innych antropogenicznych struktur liniowych, jakimi są drogi główne. Znaczenie mają również tereny zabudowane, które na przestrzeni ostatnich lat znacznie uległy rozbudowie.

4. Zmiany poziomu wód podziemnych

Zmiany poziomu wód podziemnych mają szczególne znaczenie na obszarze gminy Tarnów Opolski, gdyż są powiązane z działalnością wydobywczą, zwłaszcza prowadzoną na terenach gmin ościennych. Naturalne warunki krążenia wód w zbiorniku środkowotriasowym, a pośrednio także w wodach czwartorzędowych, zostały zaburzone przez odwadnianie kopalń odkrywkowych wapieni – „Tarnów Opolski” i „Gorażdze” oraz przez eksploatacje studni ujęcia „Grotowice – Utrata”. Poziom swobodnego zwierciadła wód triasowych w rejonie Tarnowa Opolskiego, zarejestrowany w latach 70-tych, zalegał na rzędnych wysokościowych 165 – 170 m n.p.m. Odwadnianie kopalń spowodowało już w obecnej fazie powstanie leja depresji o promieniu ok.3 km. Lustro wód triasowych uległo w zasięgu leja obniżeniu do rzędnych 158 – 163 m npm, tj. 2 – 7m. Porównawcze wiercenia i obserwacje, przeprowadzone na łąkach Groszowickich w granicach złoża kruszywa naturalnego „Przywory” wykazały, że na przestrzeni 20 lat od udokumentowania tego złoża poziom wód czwartorzędowych obniżył się o 2,1 – 2,3 m, co najlepiej obrazują wysychające stawy w wyrobiskach po eksploatacji kruszywa w południowej części złoża „Przywory”. Mniejsze zmiany obserwuje się w północnej części Łąk Groszowickich oraz na obszarze rolnym na północ od Kosorowic, gdzie obniżenie poziomu wód gruntowych jest rzędu 0,5 – 1,0 m.

5. Zmiany warunków termiczno - pluwialnych

Zgodnie z prognozami na terenie kraju niekorzystne współczesne warunki termiczno-pluwialne będą się stopniowo pogłębiać. Tempo zmian prognozowane jest jako powolna ewolucja ku warunkom klimatycznym charakterystycznym termicznie dla klimatu oceanicznego, ale z pogłębiającym się w czasie deficycie zasilania opadowego. W zakresie gospodarki wodnej współcześnie lokalnie występujący deficyt zasobów wodnych typowy dla lat suchych w przyszłości będzie narastał jako zjawisko o zwiększającej się częstości. Deficyt będzie postępował w konsekwencji wydłużającego się czasu trwania okresu wegetacyjnego, skutkującego wzrostem zapotrzebowania roślin na wodę. Prognozowane skrócenie czasu zalegania pokry-

wy śnieżnej oraz opadów śniegu będzie miało niekorzystny wpływ na odnawianie zasobów wód podziemnych.

6. Niezależnie od ustaleń opracowywanego projektu planu będzie następował rozwój zabudowy i zainwestowania wsi Przywory. Został on określony w dotychczas obowiązującym planie i w praktyce przywrócenie terenom planowanej zabudowy funkcji rolnej wiązałoby się z, zgodnie z przepisami odrębnymi, z odszkodowaniami dla właścicieli terenów. Aktualnie opracowywany projekt planu ma za zadanie głównie działania porządkujące. Brak realizacji opracowywanego aktualnie projektu planu może utrudnić procesy inwestycyjne, zamierzone przez właścicieli terenów. Rozwój przestrzenny będzie się odbywał na podstawie obowiązującego planu.

6.3. POWIĄZANIA PRZYRODNICZE OBSZARU Z JEGO OTOCZENIEM

1. W obszarze planu zidentyfikowano poniższe struktury ekologiczne odpowiadające za utrzymanie lokalnych, a zwłaszcza ponadlokalnych przestrzennych powiązań przyrodniczych:

- Korytarz ekologiczny doliny Odry – dolina Odry stanowi korytarz ekologiczny rangi krajowej, a nawet międzynarodowej, i jest podstawową strukturą ekologiczną całego województwa opolskiego. W granicach gminy Tarnów Opolski dolina Odry przebiega jego zachodnią częścią, na kierunku południe – północ. Korytarz doliny Odry stanowi przede wszystkim strukturę umożliwiającą migracje i rozprzestrzenianie wielu gatunków fauny i flory, łączącą obszarowe formy ochrony przyrody (najbliższymi są: Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie oraz O.C.K. Łęg Zdieszowicki), w tym ostoje Natura 2000 jak Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Grądy Odrzańskie, a także obszary ostożowe (biocentra) florystyczne i faunistyczne różnej rangi, rozmieszczone w zasięgu lub bliskim sąsiedztwie doliny, na całej jej długości.;
- Korytarze ekologiczne rangi lokalnej – Zaliczono do tej grupy korytarze ekologiczne małych dolin przebiegających w granicach gminy, stanowiące o powiązaniach przestrzennych między odrębnymi ekosystemami, w tym zwłaszcza korytarzami ekologicznymi wyższej rangi, omówionymi powyżej, a także obszarami węzłowymi. Należą tu w szczególności: dolina Strugi, łącząca dolinę Odry z obszarem Groszowickich Łąk.

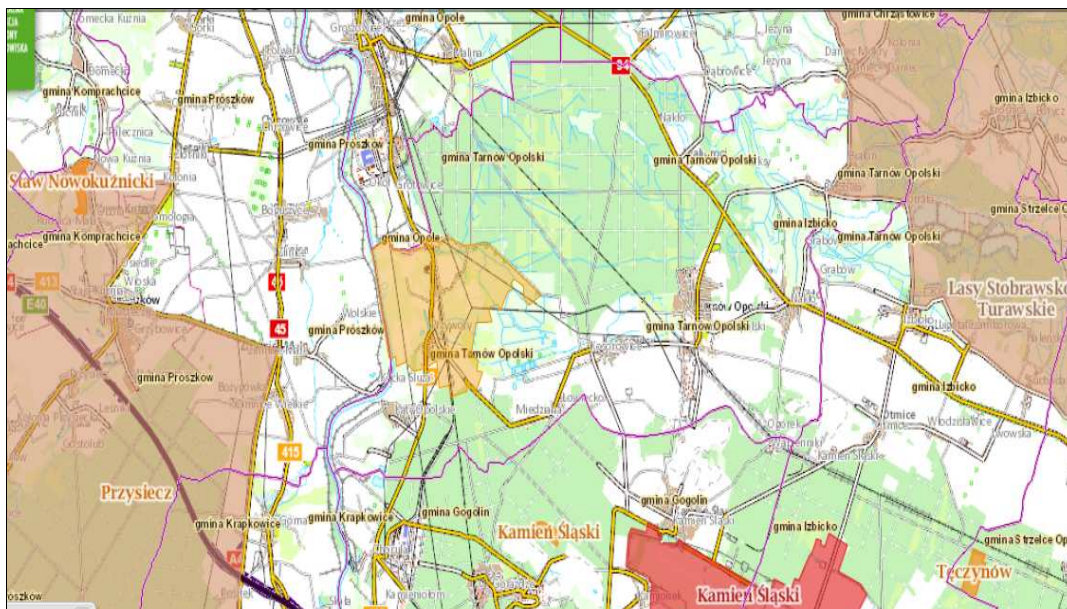
2. W obrębie gminy wyodrębnić można podstawowe obszary węzłów ekologicznych (biocentra) rangi ponadlokalnej, do których zaliczono m.in. - Łąkowy – obejmujący cały kompleks Groszowickich Łąk, w tym szczególnie ich północny fragment o wysokich w skali lokalnej waleńkach florystycznych. Zaliczono tu również tereny wyrobisk poeksploatacyjnych, gdzie zachodzi odbudowa potencjału przyrodniczego na drodze naturalnej sukcesji ekologicznej lub przy wykorzystaniu zabiegów rekultywacyjnych. Groszowickie Łąki są powiązane przestrzennie z doliną Odry za pośrednictwem mniejszych obniżek dolinnych, a także z wymienionymi powyżej leśnymi obszarami węzłowymi (północnym i południowo- zachodnim).

3. Powiązania klimatyczne obszaru z otoczeniem dotyczą tu zmian właściwości powietrza pod względem fizycznym: temperatury i wilgotności oraz chemicznym, jako nośnika pierwiastków chemicznych w zależności od przepływu na określonych obszarach, modyfikowane układem zabudowy i zielenią wysoką. Odprowadzenie wód powierzchniowych oraz zimnego powietrza (w okresach inwersji termicznych i ciszy) odbywa się w stronę rzeki Odry, położonej wzdłuż zachodniej granicy obszaru opracowania.

4. Najbliższy obszar, objęty formą ochrony, określoną w Rozdz. 3, art. 13, Ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651. z późn. zm.), to Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie oddalony o 2,7 km.

Na wschód od obszaru planu, w odległości 10 km znajduje się obszar ostoi ptaków rangi wojewódzkiej - Stawy w Utracie (gm. Izbicko), w obrębie których występuje nagromadzenie

chronionych, rzadkich i zagrożonych gatunków ptaków wodno-błotnych (gwiazdką oznaczono gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej): perkoz rdzawoszyi, zauszniak, bąk*, łąbiedź niemy, krakwa, hełmiatka, trzmieljad, błotniak stawowy*, pójdzka, żuraw*, wodnik, krętogłów, zimorodek*, lerka*, kłaskawka, świerszczak, strumieniówka, muchołówka białoszyja*, dziwonina (gwiazdką oznaczono gatunki z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej – Dyrektywa 79/409/EWG).

Rys. nr 1. Formy ochrony przyrody w otoczeniu terenu opracowania.
[\[http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/\]](http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/)

Tab. nr 1. Formy ochrony w promieniu do 10 km od obszaru planu

Forma ochrony	Nazwa	Odległość (km)
Rezerwaty	Kamień Śląski	3.05
	Przysiecz	6.90
	Staw Nowokuźnicki	7.33
Parki krajobrazowe	Park Krajobrazowy – Góra św. Anny - otulina	6.71
	Park Krajobrazowy – Góra św. Anny	9.70
Obszary Chronionego Krajobrazu	Bory Niemodlińskie	2,73
	Lasy Stobrawsko - Turawskie	7.58
Natura 2000 Specjalne obszary ochrony	Kamień Śląski PLH 160003	4,83
	Łąki w okolicach Chrzastowic PLH160010	8.04
Użytki ekologiczne	Grudziącki Grąd	5.53
	Łąki w Nowej Wsi Królewskiej	6.40
	Kamionka Piast	7.66

6.4. OCHRONA PRAWNA ZASOBÓW PRZYRODNICZYCH I WALORÓW KRAJOBRAZOWYCH

1. Na terenie opracowania nie występują obszary objęte formą ochrony przyrody, określoną w Rozdz. 3, art. 13, Ustawy o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651. z późn. zm.). W obszarze planu występują tereny i obiekty podlegające ochronie, ustalone na podstawie

odrębnych przepisów, w tym złoża surowców mineralnych, zasoby glebowe, lasy, w tym ochronne, główne zbiorniki wód podziemnych. Nie występują krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

2. Gatunki i siedliska chronione, chronione oraz rzadkie gatunki roślin

Dla gminy Tarnów Opolski nie przeprowadzono szczegółowej inwentaryzacji i waloryzacji przyrodniczej gminy Tarnów Opolski, a zwłaszcza inwentaryzacji w sezonie wegetacyjnym rozmieszczenia stanowisk i siedlisk gatunków roślin chronionych oraz rzadkich.

W miejscowości Przywory odnotowano występowanie 1 gatunku z roślin objętych ochroną, tj. chronionych na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) - zimowit jesienny *Colchicum autumnale* (Starorzecze Odry w rejonie wsi Przywory, drenowane przez ciek Lutnia), chroniony też: Czerwoną listą roślin naczyniowych Górnego Śląska, Czerwoną listą roślin zagrożonych w województwie opolskim.

W rzece Odra występuje śliz *Barbatula barbatula* - gatunek ryby objętej ochroną częściową na podstawie Rozporządzenia z dnia 16 grudnia 2017 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183).

Wszystkie płazy i gady występujące w Polsce podlegają ochronie gatunkowej na podstawie ww. rozporządzenia. Ponadto odnotowano występowanie pojedynczych gatunków bezkręgowców, ssaków i ptaków, podlegających ochronie gatunkowej, zwłaszcza związanych z dolinami rzecznyymi (omówione w rozdz. 6.1. - Charakterystyka zasobów środowiska - szata roślinna). Nie udokumentowano konkretnych stanowisk czy stref ochronnych dla tych gatunków.

Nie zanotowano występowania gatunków rzadkich w skali Europy – tj. wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (t.j. Dz. U. z 2014 r. , poz.1713).

Chronione siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze chronione prawnie, to siedliska wymienione w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000, będącym przełożeniem dyrektyw unijnych (tzw. Ptasiej i Siedliskowej):

Na obszarze planu wg opracowania ekofizjograficznego [Ecosan] wyróżniono poniższe typy siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion* - Obszary całych starorzeczy w dolinie Odry po zachodniej stronie zabudowy wsi Przywory, gdzie notowany jest zespół "lilii wodnych" *Nupharo-Nymphaeetum albae*, zbiorowiska szuwarowe oraz okalające zadrzewienia wierzbowe. Siedlisko stanowi podtyp 3150-2 Starorzecza i drobne zbiorniki wodne.
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników – Koryto ciek Struga (Lutnia), na odcinku biegnącym w obrębie doliny Odry, stanowi siedlisko występowania zespołu rzęśli hakowatej i włosienicznika rzeczno *Ranunculo-Callitricetum hamulatae*.

3. Złóża surowców mineralnych

ZŁOŻE PRZYWORY

Złoże zajmuje ogólną powierzchnię 327,61 ha i położone jest na gruntach wsi Przywory, Kosorowice i Miedziana (w tym rozległe pole A – położone w większej części w granicach planu i pole B położone poza granicami planu).

Pierwotne zasoby złoża według decyzji Prezesa Centralnego Urzędu Geologii nr KZKI012/M/4733/83/85 z dnia 10.09.1985 r. wynosiły (stan na 1.03.1983 r.) w polu A: kruszy-

wo naturalne o średnim punkcie piaskowym ok. 54 %, przydatne dla celów budowlanych - 15.804 tys. to w kategorii C₂ bilans; 326 tys. ton w kategorii C₂ bilans w filarze ochronnym. Pole A, zajmujące znaczną część cennych przyrodniczo Groszowickich Łąk, nie uzyskało zgody na eksploatację.

ZŁOŻE PRZYWORY I

Zasoby geologiczne złoża kruszywa naturalnego "Przywory I", według dokumentacji geologicznej, przyjętej bez zastrzeżeń przez Marszałka Województwa Opolskiego pismem DOS.II.KD-7510-1/09 z dnia 14.01.2009 r. : 1.111 187,8 Mg w kategorii C₂.

Warstwę złożową tworzą pospółki i piaski różnoziarniste ze żwirem, z przewarstwieniami piasków pozbawionych domieszki żwiru. Miąższość serii złożowej wynosi od 2,5 m do 4,3 m średnio 3,5 m. Zawartość najcenniejszych frakcji żwirowych (0 powyżej 2,5 mm) wynosi w złożu "Przywory I" – średnio 67,0 % w partiach kruszywa grubego i 9,0 % w kruszywie drobnym. Kruszywo naturalne podścielają gliny pylaste i piaszczyste wieku czwartorzędowego lub trzeciorzędowego.

Dla złoża obowiązują obszar górniczy i teren górniczy „Przywory 1” ustanowione Dec. DO-Ś-II.7422.1.6.2012.KD Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 17.04.2012. Obecnie na złożu prowadzona jest eksploatacja, zgodnie z koncesją Numer 98/2012, wydaną przez Marszałka Województwa Opolskiego (data wydania: 2012-04-17). Termin ważności koncesji upływa w grudniu 2020 r. Użytkownikiem złoża jest zakład KRUSZYWA Sp. z o.o. Eksploatacja prowadzona jest metodą odkrywkową, maksymalnie do głębokości 4,5 m. W przypadku nacięcia lustra wody gruntowej eksploatacja będzie realizowana spod lustra wody, tj. bez odwadniania wyrobiska.

Granice obszaru górniczego i terenu górniczego „Przywory 1”w projekcie planu obejmują tereny oznaczone symbolami PG1 i Z5.

4. Zasoby glebowe

1. Na terenie objętym opracowaniem gleby stanowią jeden z podstawowych zasobów przyrodniczych, gdyż ok. 45% powierzchni gminy zajmują tereny rolnicze, w tym ok. 67% stanowią grunty orne, a ok. 33% użytki zielone (łąki i pastwiska) wg klasyfikacji bonitacyjnej, która nie odzwierciedla faktycznego zagospodarowania gruntów. Znamienne bowiem jest, że w gminie część użytków zielonych została przejęta w poczet gruntów ornych, natomiast na niektórych glebach ornych najniższej jakości gospodarka rolna została zarzucona.

W strukturze terenów rolnych przeważają grunty orne, zajmujące obszary wysoczyznowe, ale i większy obszar doliny Odry. Obecne użytki zielone utrzymują się w małym stopniu w dnie doliny Odry, w znacznym areale zajmują taras plejstoceński Odry (Groszowickie Łąki).

2. Lepsze walory użytkowe cechują gleby doliny Odry, pozostałe tereny cechują słabe walory użytkowe gleb, z dominującymi klasami bonitacyjnymi V i VI. Słaba jakość gleb związana jest z dominacją w gminie obszarów przepuszczalnych i ubogich w składniki odżywcze piasków oraz osadów piaszczysto-żwirowych. Występowanie gleb pochodzenia organicznego (w gminie są to gleby mułowe, torfowe i murszowate) stwierdzono na terenie objętym opracowaniem na małych powierzchniach na wschód od miejscowości Przywory.

5. Zasoby leśne

Na terenie miejscowości lasy zajmują nieznaczną powierzchnię, niemniej pełnią ważną rolę w lokalnym systemie przyrodniczym, oraz posiadają funkcje produkcyjne, społeczne, a także rekreacyjne.

Większość lasów na terenie gminy Tarnów Opolski została uznana za lasy ochronne. Obszar lasów ochronnych zróżnicowany został według wiodącej kategorii ochronności:

- lasy uszkodzone przez przemysł, objęte ochroną ze względu na złą kondycję drzewostanu spowodowaną emisją przemysłową,

- lasy wokół miast, lasy w odległości 10 km od granic administracyjnych miasta o liczbie ludności powyżej 50 tys. mieszkańców (w tym przypadku Opole) pełnią funkcję ochronną.

6. Zasoby wód podziemnych

Obszar wsi Przywory jest bardzo zasobny w wody podziemne, które są chronione w 2 głównych zbiornikach wód podziemnych:

- środkowotriasowym (GZWP nr 333 Opole – Zawadzkie) – obejmuje całą miejscowość - zbiornik krasowo – szczelinowy, gł. 120-240m;
- dolnotriasowym (GZWP nr 335 Krapkowice – Strzelce Opolskie) - obejmuje całą miejscowość - porowo-szczelinowy gł. 29-765 m.

7. Część obszaru objętego planem położona jest w obrębie terenu ochrony pośredniej dla ujęcia wody w Grotowicach. Dla obszaru tego obowiązują zasady ochrony, wynikające z rozporządzenia nr 18/2014 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 13.08.2014 r.

6.5. JAKOŚĆ ŚRODOWISKA ORAZ JEGO ZAGROŻENIA WRAZ Z IDENTYFIKACJĄ ICH ŹRÓDEŁ

ZANIECZYSZCZENIA POWIETRZA

1. Wg Oceny poziomów substancji w powietrzu oraz wyniki klasyfikacji stref województwa opolskiego za 2015 rok [WIOŚ, Opole] w gminie Tarnów Opolski odnotowano przekroczenie arsenu w pyłe PM10 na skutek oddziaływania emisji z zakładów przemysłowych, ciepłowni i elektrowni.

2. Zgodnie z danymi wieloletnimi podawanymi przez WIOŚ w Opolu, można stwierdzić, że obserwowana jest na przestrzeni kolejnych lat (od 2005 roku) stopniowa poprawa jakości powietrza w odniesieniu do dwutlenku siarki w rejonie gminy. W przypadku stężeń dwutlenku azotu tendencja nie jest jednoznaczna, generalnie utrzymuje się na zbliżonym poziomie przez cały czas. [Oprac. ekofizj.]

3. W skali gminy występują trzy podstawowe źródła zagrożenia emisjami do powietrza. Są to: emisja z palenisk domowych, emisja z komunikacji drogowej, emisja ze źródeł o charakterze przemysłowym. Wg Opracowania ekofizjograficznego można wnioskować, że zarówno droga krajowa, jak i droga powiatowa nie są źródłem przekroczeń standardów powietrza w zakresie dwutlenku azotu.

4. Obszar położony w obrębie zwartej zabudowy jest w większym stopniu narażony na emisję niską, pochodzącą z kotłowni przydomowych, która powoduje przekroczenia wartości pyły zawieszonego PM10. W skład tego pyłu wchodzi: siarka, metale ciężkie, silne toksyczne chemiczne związki chemiczne, węglowodory aromatyczne, np. benzo(a)piren, a także alergen roślin i zarodniki grzybów szkodliwe dla oczu i układu oddechowego.

5. Obszar położony wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych, a zwłaszcza w rejonie skrzyżowań, jest narażony w większym stopniu na zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów. Zanieczyszczenia komunikacyjne obejmują takie substancje jak: tlenki azotu, węglowodory, pyły, tlenek węgla, aldehydy. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów wykazuje tendencję wzrostową.

6. Zgodnie z przepisami prawa ochrony środowiska żaden z zakładów emitujących zanieczyszczenia nie może funkcjonować, jeżeli stężenia zanieczyszczeń jakie emituje, występują w środowisku w stężeniach powodujących przekraczanie standardów jakości środowiska. Nie jest jednoznaczne z brakiem uciążliwości zakładu. Dotyczy to zwłaszcza obiektów generujących odory, takich jak zakłady produkcyjne branży spożywczej. Zasięg ich oddziaływa-

nia, powodujący okresowy dyskomfort dla mieszkańców może przekraczać kilkaset metrów. Na terenie wsi występują niższe obiekty przemysłowe stanowiące lub mogące potencjalnie stanowić źródło zagrożenia zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego: „Polbau” Opole, „Przedsiębiorstwo Mechanizacji Rolnictwa” oraz zakłady stolarskie i zakłady remontowo-budowlane.

Dodatkowo nad obszar napływają zanieczyszczenia z terenów otaczających, w związku z czym nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie jakości powietrza wynikającej z uciążliwości lokalnych. W Tarnowie Opolskim funkcjonują m.in.: Zakłady Wapiennicze „Lhoist” S.A. w Tarnowie Opolskim – głównie emisja pyłu; „Opolbet” Zakład produkcyjny Grupy CB Prefabrykacja Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo „Labtart”.

ZANIECZYSZCZENIA GRUNTU, WÓD POWIERZCHNIOWYCH I PODZIEMNYCH

1. Do wód podziemnych i powierzchniowych zanieczyszczenia przenikają w większości infiltracyjnie z powierzchni terenu lub wydostają się z nieszczelnych systemów kanalizacyjnych i bezodpływowych zbiorników wodnych. Grunty w pasie przyulicznym oraz na placach wykorzystywanych jako parkingi mogą być zanieczyszczone związkami pochodzącymi ze źródeł komunikacyjnych.

2. Wg planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry obszar planu należy do scalonej części wód SO1102, w której wydzielono jednostki wód powierzchniowych JCPW:

- RW60002111799 – Odra od Osobłogi do Małej Panwi (fragment zlewni Odry w rejonie Kątów Opolskich oraz fragment zlewni Odry w rejonie Przywory – Grotowice), status – silnie zmieniona część wód;
- RW60001711776 – Lutnia (zlewnia II-go rzędu Strugi/Lutni), status – naturalna część wód.

Obie jednostki oceniono, jako prowadzące wody o złym stanie, zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Uzasadnieniem derogacji jest wpływ działalności antropogenicznej prowadzonej w innych zlewniach, oddziałuje na stan JCW oraz brak możliwości ograniczenia wpływu tych oddziaływań. Istnieje konieczność przesunięcia w czasie założenia osiągnięcia celów środowiskowych przez JCW.

3. Obszar planu należy do jednostki wód podziemnych JCWPD – PLGW6220116 Region wodny środkowej Odry, którą oceniono: stan chemiczny dobry, stan ilościowy dobry, stan ogólny dobry, niezagrożona osiągnięciem celu środowiskowego.

4. Jako podstawowe źródła zagrożenia jakości wód podziemnych i powierzchniowych Oprac. ekofizj. wskazuje:

- zanieczyszczenia obszarowe związane ze spływami z gruntów ornych, wraz z wodami opadowymi,
- środków nawozowych i środków ochrony roślin,
- brak skanalizowania gminy (obecnie trwają prace związane z rozbudową sieci kanalizacyjnej),
- potencjalnym zagrożeniem jest zrekultywowane składowisko odpadów komunalnych,
- zrzuty ścieków z oczyszczalni ścieków w Kosorowicach do cieku Struga,
- punktowym źródłem potencjalnego zagrożenia sanitarnego są również tereny istniejących cmentarzy (czynnych oraz zamkniętych);
- dopływ do leja depresyjnego ujęcia wód przesiąkających z utworów kajpru i czwartorzędu, gdzie koncentracja tych jonów jest znacznie wyższa.

KLIMAT AKUSTYCZNY

1. Największymi zagrożeniami dla stanu klimatu akustycznego tego obszaru są źródła o charakterze komunikacyjnym. Głównie jest to droga wojewódzka nr 423 oraz linia kolejowa nr 136 Opole Groszowice– Kędzierzyn Koźle. Natężenie ruchu na pozostałych drogach pozwala wykluczyć większe uciążliwości akustyczne.

2. Standardy akustyczne dla hałasu komunikacyjnego określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (t.j. Dz. U. 2014 poz. 112). Zgodnie z tym rozporządzeniem dopuszczalne poziomy hałasu w porze nocnej wynoszą 56 dB(A) dla wszystkich rodzajów zabudowy chronionej. Na tej podstawie oraz na podstawie danych dotyczących głównych źródeł hałasu komunikacyjnego w Opracowaniu ekofizjograficznym oszacowano zasięgi oddziaływania ponadnormatywnego tych źródeł na terenach miejscowości Przywory. Wynosi ono: 20 m od osi drogi DW 423 i 25 m od osi toru od linii kolejowej nr 136.

PROMIENIOWANIE JONIZUJĄCE I NIJONIZUJĄCE

1. W obszarze planu występują źródła promieniowania niejonizującego, takie jak linie elektroenergetyczne wysokiego i stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej. Przez teren miejscowości przebiegają linie wysokiego napięcia:

- linie 110kV – linia dwutorowa, relacji Groszowice – Krapkowice, oraz jej odgałęzienie dwutorowe biegnące do GPZ Tarnów Opolski o łącznej długości w granicach gminy 13,9km;
- linia 220kV – linia relacji Groszowice – Wielopole, biegnąca zachodnią częścią gminy, głównie w zasięgu doliny Odry, o długości w granicach gminy – 4,8km.

Przez zachodnią część obszaru planu w dolinie Odry prowadzą linie 15kV. Wzdłuż linii elektroenergetycznych występuje pas oddziaływania tych instalacji, w którym natężenie pola elektrycznego przekracza wartości dopuszczalne.

Stacje przekaźnikowe telefonii komórkowej są powszechnie instalowane, więc w sposób dopuszczony przepisami odrębnymi mogą oddziaływać na obszar planu ale nie wykraczając poza dopuszczalne normy.

2. W zakresie promieniowania niejonizującego obowiązuje Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów* z dnia 30 października 2003 r. (Dz.U. nr 192, poz. 1883) które wyróżnia wartości graniczne dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dla pozostałych miejsc dostępnych dla ludności. Są one zależne od częstotliwości i rodzaju pracy źródeł.

RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

1. Ryzyko wystąpienia poważnych awarii na terenie opracowania związane jest z ciągami komunikacyjnymi i linią kolejową, którymi mogą być przewożone materiały niebezpieczne. Przez obszar planu przebiegają gazociągi wysokiego ciśnienia: DN400 PN 6,3Mpa, DN250 PN 6,3Mpa, DN300 PN 4,0Mpa.

2. Nie występują w pobliżu zakłady o Dużym Ryzyku ani o Zwiększonym Ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Na terenie woj. opolskiego znajduje się 10 zakładów dużego ryzyka i 10 zakładów zwiększonego ryzyka. Są one skupione w Opolu i Kędzierzynie Koźlu.

ZAGROŻENIE POWODZIOWE

Występuje obszar zagrożenia powodziowego, obejmujący dolinę Odry z przyległym fragmentem terasy nadzalewowej, który to obszar związany jest z zasięgiem wody 100-letniej, wynikającej z zalewu powodziowego z 1997 roku.

6.6. ISTNIEJĄCY STAN ZAGOSPODAROWANIA

1. Powierzchnia wsi wynosi 746,99 ha. Jest to jedna z miejscowości gminy o bardziej intensywnym zainwestowaniu. Liczba ludności wynosi 1174 mieszkańców. Oprócz zabudowy zagrodowej i mieszkaniowej liczne są przedsiębiorstwa produkcyjno – usługowe (PU1.3, PU1.4, PU1.5, PU1.6, U10). W dolinie Odry znajdują się nieużytkowane obiekty działalności gospodarczej, wymagające rehabilitacji.

2. Układ osadniczy wsi w części północnej skupiony jest wzdłuż drogi wojewódzkiej, w części południowej znacznie rozbudowany i uzupełniony o ciągi współczesnej zabudowy mieszkaniowej. W tej części wsi skupiają się obiekty publiczne: kościół, szkoła podstawowa, gimnazjum, przedszkole, cmentarz.

3. Wieś obsługiwana jest głównie przez drogę wojewódzką i drogę powiatową nr 1712O. Przez obszar planu prowadzi linia kolejowa Opole – Kędzierzyn Koźle. Przez miejscowość prowadzą: linia 110 kV – linia dwutorowa i linia 220kV oraz sieci gazowe wysokiego ciśnienia: DN400 PN 6,3Mpa, DN250 PN 6,3Mpa, DN300 PN 4,0Mpa. Wieś jest zwodociągowana.

7. UWARUNKOWANIA ROZWOJU PRZESTRZENNEGO I WSKAZANIA PLANISTYCZNE

OKREŚLENIE PRZYDATNOŚCI POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW DLA ROZWOJU FUNKCJI UŻYTKOWYCH

1. Obszar planu obejmuje teren w części już zainwestowany, w obrębie istniejącego układu osadniczego. Predestynuje go to do rozwoju funkcji osadniczych, na którą powinny być przeznaczone tereny sąsiadujące z istniejącą zabudową. Uzbrojenie i skomunikowanie terenu jest możliwe z istniejących sieci inżynierskich i dróg. Na terenie tym wskazane są dalsze działania inwestycyjne, przy zachowaniu reguł wynikających z praktyki dobrego planowania, a w szczególności przy uwzględnieniu wymogu dotrzymania standardów jakości środowiska, ograniczenia konfliktów sąsiedztwa i prawa osób trzecich. Są to tereny przydatne pod zainwestowanie. Obszar planu, poza doliną Odry, charakteryzują dobre warunki fizjograficzne dla zabudowy: teren płaski, dobre warunki gruntowo-wodne i topoklimatyczne.

2. Brak jest ograniczeń rozwoju przestrzennego wynikających z cech stanu fizycznego środowiska w obszarze planu, poza doliną Odry. Ograniczeniem dla nowego zainwestowania jest występowanie gruntów klasy III i konieczność uzyskania zgody na ich wyłączenie z użytkowania rolniczego. Wskazane jest stosowanie niskoemisyjnych źródeł grzewczych i odprowadzenie ścieków do kanalizacji.

OKREŚLENIE OGRANICZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z KONIECZNOŚCI OCHRONY ZASOBÓW ŚRODOWISKA

Ograniczenia w zagospodarowaniu przestrzennym winny dotyczyć:

- dostosowania gabarytów zabudowy kubaturowej do otoczenia, jako zabudowy I – II kondygnacyjnej z dachami stromymi dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z dopuszczeniem dachów płaskich dla zabudowy gospodarczej lub usługowej;
- ochronie winna podlegać dolina Odry;
- ochronie winien podlegać istniejący drzewostan;
- obszary niezabudowane w obrębie terenów zainwestowanych powinny posiadać odwodnienie, wspomagane przez odpowiednie urządzenia techniczne, uzdatniające wody opadowe przed wprowadzeniem ich do kanalizacji zbiorowej.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU

1. Sposób zabudowy miejscowości wzdłuż krawędzi morfologicznej doliny Odry spowodował w znacznym stopniu degradację tej naturalnej rzeźby terenu, przede wszystkim jednak naraził część zabudowy na ekstremalne zalewy powodziowe, jak miało to miejsce w 1997 roku. W granicach zalewów powodziowych – obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat Q1% położone są tereny oznaczone symbolami: MN1.7, MNU1, RM6, RM9-14, RM17, MU6, MU9, MU10, MU18, PU1.4, PU1.7, KS2.

2. Zauważalna na przestrzeni ostatnich lat jest ekspansja gruntów ornych na terenach dotychczas wykorzystywanych jako łąki, względnie pastwiska. Jest to szczególnie widoczne w obrębie doliny Odry, a także w zachodniej części Groszowickich Łąk. Na terenach tych w strukturze użytkowania rolniczego powinny dominować użytki zielone, natomiast w chwili obecnej są to grunty orne. W strefach dolinnych szczególnie preferowane powinno być utrzymanie użytków zielonych, pozwalających zachować przyrodniczą ciągłość przestrzenną dolin funkcjonujących jako korytarze ekologiczne. Zachowanie użytków zielonych jako podstawowej formy użytkowania w zasięgu dolin, jest zgodne z lokalnymi warunkami i pozwala utrzymać wysoką bioróżnorodność na terenach pozostających w otoczeniu gruntów ornych.

3. Powszechną praktyką jest eliminowanie na terenach zabudowy wiejskiej zieleni wysokiej oraz wprowadzanie dużego udziału nawierzchni utwardzonych. W praktyce proces inwestycyjny w pobliżu dojrzałych drzew wiąże się z jego celową eliminacją, poprzez uszkodzenie systemu korzeniowego i cięcie koron.

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM

1. W Programie Ochrony Środowiska wyznaczono następujące cele ekologiczne dla Gminy Tarnów Opolski z zakresu ochrony środowiska:

- środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.
- ochrona dziedzictwa przyrodniczego,
- poprawa jakości wód powierzchniowych – budowa kanalizacji na terenie Gminy.

Celem średniookresowym do 2020 r. jest Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, biorących pod uwagę długofalowe potrzeby zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniających treść opracowań ekofizjograficznych i programów ochrony środowiska o zasięgu regionalnym i lokalnym.

2. Obszaru planu dotyczą dyrektywy i konwencje obowiązujące na terenie całego kraju. Przepisy polskie w zakresie ochrony środowiska są w pełni zgodne z wymaganiami Unii Europejskiej, których transpozycja została dokonana poprzez włączenie odpowiednich zapisów do polskich aktów prawnych. W obszarze planu wskazuje się 2 siedliska przyrodnicze chronione prawnie. Obszary te proponuje się objąć ochroną w formie użytków ekologicznych.

3. Nie ustanowiono szczególnych celów ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, które dotyczyłyby obszaru planu. Najbliższe obszary Natura 2000 położone są w odległości ponad 4 km od obszaru opracowania (wymienione w rozdz. 6.3.) i nie są powiązane funkcjonalnie z obszarem planu. Ustalenia planu nie będą miały wpływu na obszary Natura 2000.

4. Z analizy zapisów planu wynika, że jego ustalenia są zgodne z ustaleniami polityki międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej, zawartej w stosownych dokumentach i obowiązujących aktach prawnych. Poniżej omówiono cele na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, zawarte w polskich aktach prawnych, istotne z punktu widzenia dokumentu i odniesienie do nich ustaleń planu. Istotny jest zapis w §7 ust. 1 pkt 1 wykluczający lokalizacje:

- przedsięwzięć usługowych zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – na terenach oznaczonych symbolami MN, MNU i MU oraz U;
- przedsięwzięć usługowych i produkcyjnych zawsze znacząco oddziałujących na środowisko na terenach oznaczonych symbolami PU i RUP, a w przypadku chowu i hodowli zwierząt na terenach RUP, również przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, obejmujących instalacje

związane z demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji, odzyskiem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów;

- zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

Zmniejsza to ryzyko lokalizacji nowych inwestycji uciążliwych dla środowiska.

ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.) wyznacza następujące główne kierunki działań w dziedzinie ochrony powietrza:

- kształtowanie standardów jakości powietrza w odniesieniu do najpoważniejszych zagrożeń – zanieczyszczenia dwutlenkiem siarki, tlenkiem azotu i ozonem oraz obowiązek podejmowania działań naprawczych na obszarach, gdzie standardy jakości powietrza są naruszone,
- kształtowanie standardów emisyjnych przez:
 - ustalenie generalnych wymagań dotyczących zasad emisji substancji zanieczyszczających ze wskazaniem instalacji przemysłowych,
 - ustalenie zasad emisji przez konkretne instalacje: energetyczne, spalarnie odpadów, ograniczanie użytkowania określonych substancji (halony, freony, itp.),
 - monitoring zanieczyszczeń powietrza.

2. Ustalenia planu sprzyjające realizacji ww. celów to:

- §24 ust. 1 pkt 7 - ogrzewanie obiektów w oparciu o indywidualne lub grupowe instalacje wykorzystujące jako źródło ciepła: gaz, energię elektryczną, kolektory słoneczne, biomasę, olej opałowy oraz paliwo stałe, spalane w kotłach ekologicznych i niskoemisyjnych – o sprawności energetycznej co najmniej 80 %;
- §24 ust. 3 - dopuszcza się stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 40 kW, wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

GOSPODARKA WODNA, OCZYSZCZANIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

1. W ustawie *Prawo Wodne* (t.j. Dz.U. Z 2015 r., poz. 469 z późn. zm.) celem ochrony wód jest możliwość osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obszarów chronionych określonych w ustawie, a także poprawa jakości wód oraz biologicznych stosunków w środowisku wodnym i na terenach podmokłych. Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 139, z późn. zm.) określa zasady i warunki zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zbiorowego odprowadzania ścieków, w tym zasady działalności przedsiębiorstw wodociągowo-kanalizacyjnych, zasady tworzenia warunków do zapewnienia ciągłości dostaw i odpowiedniej jakości wody, niezawodnego odprowadzania i oczyszczania ścieków, wymagania dotyczące jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, a także zasady ochrony interesów odbiorców usług, z uwzględnieniem wymagań ochrony środowiska i optymalizacji kosztów.

2. Odprowadzanie ścieków w sposób indywidualny do zbiorników bezodpływowych, które plan dopuszcza, nie gwarantuje spełnienia tych wymagań. Bardziej skuteczne jest rozwiązanie w postaci przydomowych oczyszczalni ścieków bytowych. Gwarancję realizacji właściwej gospodarki ściekowej zapewnia odprowadzenie ścieków do gminnych systemów kanalizacyjnych. Ze względów formalno – prawnych nie ma możliwości narzucenia w planie tego typu rozwiązań.

GOSPODARKA ODPADAMI

1. Problematykę gospodarki odpadami traktują ustawy:

- Ustawa z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2016 poz 250 późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r. poz. 21 z późn. zm.).

Najważniejsze wymagania wynikające z powyższych przepisów:

- ograniczenie ilości składowanych osadów ściekowych,
- zmniejszenie odpadów wytworzonych ogółem,
- ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji do poziomów wyznaczonych w ustawie o odpadach.

2. Plan w §24 ustala się następujące zasady gromadzenia, usuwania i utylizacji odpadów stałych:

- ust. 2 - gospodarkę odpadami rozwiązać zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych;
- ust. 4 – na obszarze planu dopuszcza się lokalizację miejsc czasowego magazynowania i zbierania odpadów, w tym odpadów komunalnych, regulowanych na podstawie przepisów odrębnych.

OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU

1. Głównym aktem prawnym regulującym sprawę ochrony przyrody i krajobrazu jest ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651. z późn. zm.). Podstawę europejskiego systemu ochrony przyrody Natura 2000 stanowią:

- Dyrektywa Ptasia – dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;
- Dyrektywa siedliskowa, dyrektywa habitatowa – Dyrektywa 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zmieniona dyrektywą 97/62EWG, będąca elementem prawa Unii Europejskiej.

Wymagania tych dyrektyw zawarte zostały w ww. ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Na obszarach Natura 2000 należy zachować właściwy stan ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony.

2. Na obszarze planu odnotowano pojedyncze gatunki zwierząt chronione ale nie wskazano stanowiska lęgowego lub bytowego wskazanego do ochrony.

Występują siedliska ważne dla wspólnoty:

- 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion, Potamion*;
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników.

Plan określa obszary chronionych siedlisk oraz granice proponowanych do ustanowienia użytków ekologicznych "Starorzecze Odry" i "Dolina Strugi". (§8 ust. 6 i 7).

3. Plan daje podstawę do ochrony istniejących zespołów zieleni - §8 ust. 1: Zachować występujące na obszarze planu zespoły drzew i krzewów, w tym zespoły zieleni śródpolnej, nie kolidujące z warunkami i zasadami zabudowy i zagospodarowania określonymi w planie miejscowym.

4. Plan ustala (§8 ust. 3) szereg wytycznych kształtowania zieleni na terenach zabudowy, m.in.:

- na terenach oznaczonych symbolami PU, US, RUP i ZP, ustala się nakaz realizacji ciągów zieleni szpalerowej, usytuowanej obrzeżnie – wzdłuż linii rozgraniczających terenów oraz wzdłuż granic działek budowlanych;
- ciągi i zespoły zieleni kształtować z udziałem drzew i zieleni niskiej;
- na terenach ZP1 roślinność gatunkowo zróżnicować ze względu na wysokość, pokrój, walory ozdobne oraz zmienne właściwości w ciągu roku.

5. Ponadto plan ustala:

- zakaz lokalizacji budynków na terenach otwartych: R, ZL i ZP (§20 ust. 1);
- ochronę korytarza ekologicznego rzeki Odra (§9);
- wymogi architektoniczne dla obiektów ujętych w ewidencji zabytków (§13 ust. 1);

- wymogi architektoniczno – urbanistyczne dla obiektów ujętych w ewidencji konserwatorskiej i obszaru zabytkowego układu ruralistycznego wsi Przywory, objętego strefą ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego (§14 ust. 1 i 2).

OCHRONA PRZED HAŁASEM

1. Wymagania odnoszące się do problematyki ochrony przed hałasem zostały wprowadzone do polskiego prawa poprzez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.).

2. W planie, w §6 ust. 1 ustala się standardy akustyczne - obowiązek dotrzymania dopuszczalnego poziomu hałasu zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla określonych terenów.

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII

1. Najważniejszymi aktami prawnymi regulującymi prowadzenie działań w zakresie odnawialnych źródeł energii są:

- Ustawa o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. z 2015 r., poz. 478 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. *Prawo energetyczne* (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 1059 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o *efektywności energetycznej* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 2167 z późn. zm.).

2. Oprócz powyższych aktów prawnych, istotny wpływ na kierunki rozwoju energetyki odnawialnej w Polsce ma *Polityka energetyczna Polski do 2030 roku*. W dokumencie tym założono m.in. poprawę efektywności energetycznej oraz rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przy czym zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w finalnym zużyciu energii ma wynieść: co najmniej 15% do 2020 roku i dalszy wzrost w latach następnych, 10% udział biopaliw transportowych oraz zwiększenie wykorzystania biopaliw II generacji do 2020 roku. *Strategia Rozwoju Energetyki Odnawialnej* (przyjęta przez Sejm RP 23.08.2001 r.), wskazuje, że zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych w bilansie paliwowo-energetycznym kraju powinno wynieść 14% w 2020 r. w strukturze zużycia nośników pierwotnych.

3. Ustalenie planu w §24 ust. 3 dopuszcza stosowanie urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej 40 kW, wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

DEGRADACJA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEB

1. Zagadnienia z zakresu ochrony gleb określa ustawa *Prawo Ochrony Środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.) Ustawa stanowi, że ochrona powierzchni ziemi polega na zapewnieniu jak najlepszej jej jakości, w szczególności poprzez:

- racjonalne gospodarowanie,
- zachowanie wartości przyrodniczych,
- zachowanie możliwości produkcyjnego wykorzystania,
- ograniczanie zmian naturalnego ukształtowania,
- utrzymanie jakości gleby i ziemi powyżej lub co najmniej na poziomie wymaganych standardów,
- zachowanie wartości kulturowych, z uwzględnieniem archeologicznych dóbr kultury.

2. Racjonalne gospodarowanie zapewnia przeznaczenie pod zabudowę terenów, stanowiących kontynuację istniejącego układu zabudowy. Planowane tereny będą obsługiwane głównie z istniejących dróg. W obszarze zainwestowanym nie występują grunty chronione, wymagające uzyskania zgody na wyłączenie z użytkowania rolniczego. Tereny charakteryzujące duże wartości przyrodnicze pozostaną niezainwestowane. W obszarze planu występują obiekty zabytkowe i zabytkowy układ ruralistyczny, które objęto ochroną.

10. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

10.1. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCE Z PROJEKTOWANEGO PRZEZNACZENIA TERENU I OCENA ODDZIAŁYWAŃ

1. Jako obszar znaczącego oddziaływania należy rozumieć obszar, na którym przewidywana jest lokalizacja przedsięwzięć, których funkcjonowanie może doprowadzić do przekształcenia i zmian w środowisku o charakterze trwałym, różnym poziomie korzyści (korzystne, niekorzystne lub obojętne), dużej skali, natężeniu i zasięgu przestrzennym oraz nieodwracalności zjawiska. Powierzchnia obszaru planu i ustalone funkcje decydują o tym, że mogą się pojawić przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone w § 3. 1. Rozporządzenia z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 71), m.in. takie jak:

- instalacje przemysłowe;
- instalacje radiokomunikacyjne, radionawigacyjne i radiolokacyjne, z wyłączeniem radiolinii, emitujące pola elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0,03 MHz do 300 000 MHz;
- zabudowa przemysłowa w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 1 ha;
- zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą o powierzchni nie mniejszej niż 4 ha;
- zabudowa usługowa o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4 ha.

3. Oddziaływania krótkoterminowe dotyczyć będą głównie emisji hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery w fazie budowy obiektów. Oddziaływania długoterminowe dotyczyć będą zmiany pokrycia terenu, zmniejszenia powierzchni terenów biologicznie czynnych. Szkody wynikające z realizacji planu nie są szkodami kumulacyjnymi, przy których niekorzystny efekt ujawnia się dopiero po długotrwałym czasie działania bodźców.

10.2. PRZEWIDYWANE SKUTKI REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU PLANU DLA POSZCZEGÓLNYCH KOMPONENTÓW ŚRODOWISKA

Uwzględniając aktualny stan zagospodarowania terenu opracowania oraz jego wrażliwość na antropopresję, przedstawiono opis spodziewanych skutków realizacji dopuszczonych projektem planu działań dla poszczególnych komponentów środowiska, zakładając pełną realizację ustaleń planu.

PRZEKSZTAŁCENIA NATURALNEGO UKSZTAŁTOWANIA TERENU I POWIERZCHNI ZIEMI

Drastyczne zmiany rzeźby terenu – wyrobiska powstaną na terenach eksploatacji PG1. Na terenach PU1.2, PU1.4 zlokalizowanych w dolinie Odry i wskazanych do rozbudowy zniszczeniu może ulec krawędź tarasu doliny, która winna podlegać ochronie. Na „nowych” terenach usługowych U9, U10 (rozbudowa) i produkcyjnych PU2.1, PU2.2, PU2.3 i RUP6 zmiany rzeźby terenu wiązać się będą z udostępnieniem terenów pod obiekty wielkokubaturowe. Na pozostałych terenach nie wystąpią znaczące zmiany rzeźby terenu - obszar planu stanowi teren płaski. Udostępnienie terenów wiązać się będzie z pracami ziemnymi, głównie w fazie budowy obiektów kubaturowych, komunikacji wewnętrznej i instalacji infrastruktury technicznej.

ZANIECZYSZCZENIA WÓD, GLEBY LUB ZIEMI

Źródłami zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb i ziemi mogą być instalacje odprowadzenia ścieków i zbiorniki bezodpływowe oraz tereny komunikacji we-

wewnętrznej. Zanieczyszczenia gleb lub ziemi mogą powstać na etapie inwestycji. Zagrożenia te minimalizują zapisy w §10.

Zagrożeniem dla ujęcia wody „Grotowice – Utrata” jest lokalizacja w strefie ochrony pośredniej terenów przemysłowo – usługowych PU1.6 i terenów usług i produkcji rolniczej RUP6.

WPROWADZANIE GAZÓW LUB PYŁÓW DO POWIETRZA

Emisja zanieczyszczeń do atmosfery powstanie ze względu na potrzebę ogrzewania obiektów. Skutki emisji minimalizują odpowiednie zapisy planu w §24 - ogrzewanie obiektów w oparciu o indywidualne lub grupowe instalacje wykorzystujące jako źródło ciepła: gaz, energię elektryczną, kolektory słoneczne, biomasę, olej opałowy oraz paliwo stałe, spalane w kotłach ekologicznych i niskoemisyjnych – o sprawności energetycznej co najmniej 80 %

ZMIANY KLIMATU LOKALNEGO

Ustalenia planu będą miały wpływ na lokalne warunki klimatyczne. Będzie to związane z lokalizacją nowych obiektów usługowo – przemysłowych, które mogą powodować emisję zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego ograniczoną do standardów wymaganych obowiązującymi przepisami. Zmiany klimatu lokalnego będą powodowane zmianą bilansu cieplnego powierzchni (zmianą albedo) oraz zmianami ruchu powietrza w sąsiedztwie obiektów kubaturowych.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO AKUSTYCZNE

1. Źródłem hałasu mogą być dopuszczone obiekty usługowe i produkcyjne oraz tereny komunikacji wewnętrznej. Uciążliwości akustyczne pojawią się też przejściowo w fazie budowy obiektów. Będą one powodowane transportem materiałów budowlanych oraz pracą hałaśliwego sprzętu.

2. Plan ustala obowiązek dotrzymania dopuszczalnych poziomów hałasu określonych dla poszczególnych grup terenów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 112).

WYKORZYSTANIE ZASOBÓW ŚRODOWISKA

1. Wykorzystanie zasobów środowiska dotyczyć będzie poboru wody. Plan ustala zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej lub indywidualnych studni (§24 ust. 1).

2. W obszarze planu ustala się tereny eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „Przywory 1” w granicach ustalonego obszaru górniczego, ustanowionego Dec. nr98/2012 Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 17.04.2012 r. Udokumentowane złożo „Przywory Pole „A”, jest oznaczone w planie ale nie jest przewidziane do eksploatacji, co oznacza, że wymaga ochrony przed zainwestowaniem, zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.).

ZNISZCZENIE POKRYWY ROŚLINNEJ I SIEDLISK ZWIERZĄT

1. W obrębie terenów planowanych do zainwestowania nastąpi zniszczenie roślinności łąk i pastwisk. Dotyczy to terenów PU1.4 część – 1,54 ha, PU2.1 3,09 ha - w części, RUP6 – 2,67 ha. Tereny te położone są w obrębie dolin rzecznych, cennych jako korytarze ekologiczne.

2. Na pozostałych terenach nastąpi zniszczenie siedlisk związanych z miedziami gruntów rolnych oraz zbiorowisk pospolitych roślin trawiastych i synantropijnych na gruntach nieużytkowanych rolniczo. Obszar planu stanowią w części grunty budowlane, tereny różne oraz nieużytki – ich zainwestowanie będzie najmniej niekorzystne.

3. Na części gruntów przeznaczonych pod zalesienia ZL, projektowane tereny zieleni urządzonej ZP i tereny zieleni nieurządzonej ZN nastąpi wzbogacenie szaty roślinnej.

4. Ograniczeniu powierzchni i zniszczeniu ulegną siedliska pospolitych gryzoni i ptaków terenów rolnych. Na gruntach wymienionych w pkt 1 (część PU1.4, część PU2.1, RUP6) będą to siedliska i gatunki o większym zróżnicowaniu. 10-40% z powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę pozostanie terenami biologicznie czynnymi - zajmie je zieleń urządzona, najczęściej o bardzo zubożonym składzie gatunkowymi i małej wartości ekologicznej.

Procesy inwestycyjne mogą też zagrażać istniejącej zieleni wysokiej. W zagospodarowaniu ogrodów przydomowych na ogół wycina się istniejącą zieleń wysoką zastępując ją trawnikiem i krzewami iglastymi.

5. Realizacja planu nie wpłynie na oddziaływanie przedsięwzięcia na chronione gatunki i siedliska fauny i flory.

PRZEKSZTAŁCENIE KRAJOBRAZU

Wystąpią duże zmiany krajobrazu. Ustalona wysokość zabudowy do 12 m nie będzie jednak wyższa od okolicznej zabudowy. Rozbudowa terenów PU1.4 ingeruje w krajobraz doliny rzeki Odry. Teren RUP6 został zlokalizowany w dolinie Strugi, w obrębie terenów otwartych i użytków łąkowych i również będzie powodował niekorzystną zmianę w krajobrazie. Tereny RM17 i PU1.7, położone w dolinie Nysy wykorzystują istniejące zainwestowanie, teren PU1.7 został ograniczony w porównaniu do obowiązującego mpzp. Pozostałe tereny planowanej zabudowy stanowią będą kontynuacją istniejącego układu osadniczego. Minimum 30% powierzchni biologicznie czynnej na terenach z zabudową mieszkaniową jednorodzinną i mieszkaniowo – usługową.

EMITOWANIE PÓL ELEKTROMAGNETYCZNYCH

1. Planowana przebudowa sieci elektroenergetycznej 220 kV do sieci 440 kV zwiększy jej negatywne oddziaływanie. Lokalizacja sieci wynika z dokumentów wyższego rzędu.

2. Ustalenia planu nie przewidują innych lokalizacji nowych obiektów i urządzeń elektroenergetycznych mogących być źródłem promieniowania niejonizującego. Zgodnie z przepisami odrębnymi urządzenia takie, jak przekaźniki telekomunikacji cyfrowej mogą się pojawić niezależnie od ustaleń planu.

RYZIKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII

Ustalenia planu wykluczają lokalizację zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej - §7. Ryzyko awarii może dotyczyć projektowanego gazociągu wysokiego DN400 PN 6,3Mpa.

RYZIKO INNYCH ZAGROŻEŃ

Ustalenia planu nie stwarzają ryzyka wystąpienia katastrof budowlanych ze względu na lokalizację nowej zabudowy na terenach zagrożenia powodziowego czy ze względu na lokalizację zabudowy na terenach masowych ruchów ziemi. Nie planuje się nowych terenów inwestycyjnych na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, za wyjątkiem terenu PU1.7 zlokalizowanego na istniejącym terenie budowlanym i części terenu PU1.4. Plan sankcjonuje tereny zainwestowane położone w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią – ich zagospodarowanie musi być zgodne z Ustawą *Prawo Wodne* (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 469 z późn. zm.).

WPŁYW NA ZABYTKI

1. Plan ustala ochronę (§13):

- historycznego układu ruralistycznego wsi w granicach ustalonej w planie strefie ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego;
- obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

2. Istotne są ustalenia przewidziane dla ochrony układu ruralistycznego, które pozwolą na:

- zachowanie zabytkowego ruralistycznego układu przestrzenny wsi i jego elementów zagospodarowania przestrzennego, obejmujących: zasady rozplanowanie zabudowy (układ zabudowy), przebieg dróg, przebieg linii zabudowy, układy zieleni towarzyszące zabudowie oraz budynki zabytkowe i ich cechy stylistyczne architektonicznego ukształtowania;
- zachowanie parametrów i elementów architektonicznego ukształtowania budynków zabytkowych i ukształtowanych zgodnie z cechami lokalnej tradycji architektonicznej, szczególnie w zakresie ukształtowania bryły i dachu.

WPŁYW NA DOBRA MATERIALNE

Ustalenia planu nie spowodują strat materialnych, rozumianych jako dodatkowe nakłady poniesione przez osoby trzecie, konieczne na przeciwdziałanie zanieczyszczeniu środowiska lub inne szkody dające się wyrazić w pieniądzu. Możliwość efektywnego zagospodarowania terenu zwiększy wpływy do budżetu gminy wynikające z odprowadzanych podatków i możliwości sprzedaży działek inwestycyjnych.

OCENA WPŁYWU NA OBSZARY NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia planu nie wpłyną na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów – są one oddalone od obszaru planu (odległość ponad 4 km) i nie mają z nim powiązania.

OCENA ZAGROŻEŃ DLA ZDROWIA LUDZI

1. Przewidziane w planie tereny produkcyjno – usługowe, usługowe planowane do rozbudowy mogą stwarzać uciążliwości głównie w zakresie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych. Należy podkreślić, że „nowe” tereny inwestycyjne są położone poza głównymi układami zabudowy, co powinno ograniczać ewentualne uciążliwości. Teren RUP6 jest znacznie oddalony od układu osadniczego – od najbliższej zabudowy o 1,2 km.

Tereny PG1 – eksploatacji surowców oddalone są od planowanej zabudowy mieszkaniowo - usługowej o zaledwie 50 m, co może powodować konflikty funkcjonalno – przestrzenne – ich lokalizacja została jednak przesądzona obowiązującą zmianą planu.

Budowle rolnicze, które dopuszczają się na terenach rolnych R1.1-R1.28, mogą stwarzać incydentalne uciążliwości dla istniejącej i projektowanej zabudowy mieszkaniowej.

2. Na terenach w strefie 150 m od cmentarzy dopuszczenie indywidualnych ujęć wody nie spełnia przepisów odrębnych dotyczących wymagań dla lokalizacji cmentarzy.

3. Lokalizacja usług dopuszczonych w obrębie zabudowy mieszkaniowo - usługowej może powodować uciążliwości związane z obsługą komunikacyjną, zwłaszcza dla sąsiednich terenów zabudowy mieszkaniowej, a co za tym idzie ryzyko uciążliwości związanej z hałasem i emisją zanieczyszczeń. Usługi te nie mogą przekraczać norm hałasu określonych w planie w §6.1 i ni mogą należeć do przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (§7 planu).

ODDZIAŁYWANIE SKUMULOWANE

Oceniając ustalenia planu w kontekście wartości przyrodniczych terenu, powiązań z otoczeniem i planowanego zagospodarowania, ocenia się, że ustalenia terenów eksploatacji w połączeniu z terenami o podobnej funkcji w Miedzianej mogą spowodować kumulację negatywnych oddziaływań na środowisko w zakresie oddziaływania na środowisko wodne, emisję zanieczyszczeń atmosferycznych i uciążliwości związane z transportem surowca.

10.3. OCENA ZGODNOŚCI ROZWIĄZAŃ FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNYCH I USTALEŃ PLANU

OCENA ZGODNOŚCI PROJEKTOWANEGO UŻYTKOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW Z UWARUNKOWANAMI EKOFIZJOGRAFICZNYMI

1. Opracowanie ekofizjograficzne powinno stanowić podstawę informacyjną podejmowania prawidłowych decyzji w zakresie planowania przestrzennego oraz efektywnego zarządzania przestrzenią i gospodarką poprzez wskazanie uwarunkowań przestrzenno - przyrodniczych. Proces użytkowania i zagospodarowania terenu powinien odbywać się z uwzględnieniem jego predyspozycji dla rozwoju określonej funkcji z uwzględnieniem infrastruktury technicznej i komunikacji niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania obszarów.

2. Ocenia się, że obszar planu położony poza terenami zagrożonymi powodzią i dolinami rzek nie ma przeciwwskazań do zagospodarowania na cele inwestycyjne pod względem uwarunkowań fizycznych środowiska. Tereny budowlane powiązane z istniejącym układem ruralistycznym należy traktować jako tereny przydatne dla funkcji zabudowy, w tym mieszkaniowej, zabudowy zagrodowej, usługowej i produkcyjnej.

3. Na terenach otwartych plan przewiduje zakaz zabudowy

- dla terenów R3.1 – R3.6, R4.1 – R4.3 (w dolinie Odry) oraz R2.1 – R2.6 - zakaz lokalizacji budynków oraz budowli i urządzeń służących produkcji rolnej, w tym zbiorników i płyt na gnojowicę;
- terenach rolnych R1.1 – R1.28 - zakaz lokalizacji budynków; przeznaczenie uzupełniające terenu: budowle i urządzenia służące produkcji rolnej, wody powierzchniowe śródlądowe, infrastruktura techniczna;
- tereny lasów ZL1 – ZL11 - wyklucza się lokalizację budynków i budowli, z wyjątkiem obiektów dopuszczonych w przepisach odrębnych (za wyjątkiem ZL12 - przeznaczenie uzupełniające: obiekty rekreacji i turystyki dopuszczone ustawą o lasach).

OCENA ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI PRAWA DOTYCZĄCYMI OCHRONY ŚRODOWISKA, A W SZCZEGÓLNOŚCI ZAWARTYMI W AKTACH O UTWORZENIU OBSZARÓW I OBIEKTÓW CHRONIONYCH ORAZ PLANACH OCHRONY

1. W planie odniesiono się do wymogów przepisów odrębnych. Plan uwzględnia m.in. wymagania określone w art. 72 i 73 ustawy z dnia 27 kwietnia *Prawo Ochrony środowiska* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.).

2. Projekt planu zapewnia racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi. Projekt planu w zakresie rozwiązań przestrzennych adaptuje rozwiązania przyjęte w dotychczas obowiązującym planie. Na terenach lasów ZL i terenach rolnych R obowiązuje zakaz lokalizacji budynków. Eksploatacja kopalni złoża „Przywory” odbywać się będzie w granicach obszaru górniczego „Przywory”, ustanowionego Dec. nr98/2012 Marszałka Województwa Opolskiego z dnia 17.04.2012 r. Zasady i sposoby zagospodarowania terenów położonych w obszarze i terenie górniczym określają projekt zagospodarowania złoża oraz przepisy odrębne. Plan ustala leśny kierunek rekultywacji. W projekcie planu oznacza się granice złoża „Przywory Pole A” - obecnie nieeksploatowanego i nieprzewidzianego do eksploatacji.

3. Projekt planu zapewnia rozwiązanie zabudowy z uwzględnieniem gospodarki wodnej, odprowadzania ścieków, gospodarki odpadami, systemów transportowych i komunikacji publicznej oraz urządzania i kształtowania terenów zieleni. Gospodarka wodna, odprowadzenie ścieków, gospodarka odpadami, system transportowy wykorzystywać będą istniejący system infrastrukturalny i drogowy.

W zakresie gospodarki wodno - ściekowej plan ustala (§24 ust. 1 pkt 1-3):

- zaopatrzenie w wodę z istniejącej sieci wodociągowej lub z indywidualnych studni i ujęć wody, zgodnie z przepisami odrębnymi;

- odprowadzenie ścieków (komunalnych i bytowych) poprzez istniejące sieci kanalizacyjne (gminnego systemu kanalizacyjnego); dopuszcza się gromadzenie ścieków w zbiornikach bezodpływowych lub ich oczyszczanie w przydomowych lub grupowych (zakładowych) oczyszczalniach ścieków, na warunkach określonych w przepisach odrębnych;
- odprowadzanie wód opadowych – do kanalizacji deszczowej lub w sposób indywidualny, poprzez instalacje umożliwiające odprowadzenie wody do gruntu lub do istniejących cieków i rowów, zgodnie z przepisami odrębnymi; dopuszcza się retencjonowanie wód opadowych w celu ich zagospodarowania do celów gospodarczych.

Ograniczenie stosowania przydomowych oczyszczalni ścieków oraz nakaz przyłączenia do kanalizacji sanitarnej oznaczałoby przekroczenie kompetencji ustawowej i modyfikację zapisu ustawowego tj. art. 5 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o *utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2016 poz 250 z późn. zm.).

4. Rozwiązanie gospodarki odpadami plan ustala zgodnie z zasadami określonymi w przepisach odrębnych (§24 ust. 2). Na obszarze planu dopuszcza się lokalizację miejsc czasowego magazynowania i zbierania odpadów, w tym odpadów komunalnych, regulowanych na podstawie przepisów odrębnych (§24 ust. 4).

5. Projektowane tereny zieleni ZP1-ZP7 skupione są w rejonie skrzyżowania drogi nr 17120 z linią kolejową. Projekt planu ustala dla tych terenów (§8 ust. 3):

- ciągi i zespoły zieleni kształtować z udziałem drzew i zieleni niskiej;
- na terenach ZP1 roślinność gatunkowo zróżnicować ze względu na wysokość, pokrój, walory ozdobne oraz zmienne właściwości w ciągu roku.

6. Projekt planu uwzględni konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem (§10 ust. 1, 2):

- na wszystkich terenach należy zabezpieczyć odpowiednio środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń;
- z terenów parkingów oraz obiektów obsługi komunikacji i infrastruktury, jak i innych terenów narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi, wody deszczowe odprowadzić poprzez urządzenia umożliwiające podczyszczanie wód, stosownie do wymagań przepisów odrębnych.

7. Projekt planu zapewnia ochronę walorów krajobrazowych środowiska poprzez:

- zachowanie istniejących terenów otwartych i lokalizowanie nowej zabudowy w sąsiedztwie istniejącego układu osadniczego;
- obsługę istniejącego układu osadniczego za pomocą istniejącej infrastruktury drogowej i technicznej;
- ochronę korytarza ekologicznego doliny Odry – zakaz lokalizacji budynków oraz budowli i urządzeń służących produkcji rolnej, w tym zbiorników i płyt na gnojowicę,
- ochronę istniejącego układu ruralistycznego – objęcie strefą ochrony konserwatorskiej krajobrazu kulturowego i ustalenie zasad zagospodarowania i kształtowania zabudowy (§13 i 14).

Ochrona warunków klimatycznych związana jest z ochroną dolin cieków wodnych, jako korytarzy napowietrzających teren. Na planowanie przestrzeni wiejskiej, z uwzględnieniem kształtowania lokalnego klimatu, wpływa między innymi: zadrzewianie, ochrona przeciwpowodziowa, ograniczanie emisji gazów cieplarnianych. Ustala się zachowanie istniejących lasów i dolesienia na terenach ZL1 – ZL12. Projekt planu ustala zachowanie zespołów drzew i krzewów, w tym zespołów zieleni śródpolnej, nie kolidujące z warunkami i zasadami zabudowy i zagospodarowania określonymi w planie miejscowym (§8.1). W projekcie planu ustala się standardowe wskaźniki powierzchni biologicznie czynnej 25-40% dla terenów zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej i zagrodowej.

8. Projekt planu określa wymogi ochrony przeciwpowodziowej – nie planuje się nowego zainwestowania na terenach zagrożonych powodzią, za wyjątkiem części terenu PU1.4. Na wszystkich terenach położonych w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q10%) oraz prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q1%), – oznaczonych na rysunku planu miejscowego, obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów, określone w przepisach ustawy Prawo wodne (§20 ust. 7).

8. Dla uwzględnienia potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi projekt planu ustala:

- na wszystkich terenach należy zabezpieczyć odpowiednio środowisko gruntowo-wodne przed infiltracją zanieczyszczeń (§10 ust. 1);
- z terenów parkingów oraz obiektów obsługi komunikacji i infrastruktury, jak i innych terenów narażonych na zanieczyszczenia produktami ropopochodnymi, wody deszczowe odprowadzić poprzez urządzenia umożliwiające podczyszczanie wód, stosownie do wymagań przepisów odrębnych (§10 ust. 2);
- wskazuje tereny o różnych funkcjach ze względu na ochronę przed hałasem (§6);
- ogrzewanie obiektów w oparciu o indywidualne lub grupowe instalacje wykorzystujące jako źródło ciepła: gaz, energię elektryczną, kolektory słoneczne, biomasę, olej opałowy oraz paliwo stałe, spalane w kotłach ekologicznych i niskoemisyjnych – o sprawności energetycznej co najmniej 80 % (§24 ust. 1pkt 7).

9. Obszaru planu dotyczą przepisy w zakresie form obszarów chronionych, określonych w ustawie o *ochronie przyrody* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 672) i stosownych rozporządzeniach. W obszarze wsi występują chronione siedliska przyrodnicze:

- siedlisko w obszarze starorzeczu Odry – po zachodniej stronie wsi (określone w przepisach odrębnych kodem 3150);
- siedlisko w dolinie cieką Struga – w północnej części wsi (określone w przepisach odrębnych kodem 3260).

Obszary chronionych siedlisk oraz granice proponowanych do ustanowienia użytków ekologicznych "Starorzecze Odry" i "Dolina Strugi", oznaczono na rysunku planu. Zasady zagospodarowania użytku ekologicznego określają przepisy odrębne oraz uchwała w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego. Obszaru planu nie dotyczą plany ochrony.

OCENA SKUTECZNOŚCI OCHRONY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Teren gminy charakteryzuje się dużą bioróżnorodnością w skali regionu - w dolinie Odry i jej dopływu Strugi. Obszar planu poza obszarem dolin rzecznych pokryty zabudową zagrodową i terenami rolnymi charakteryzuje się niską bioróżnorodnością. Ustalenia planu nie przyczynią się do znaczącego obniżenia bioróżnorodności – planowane tereny nie wkraczają na tereny cenne przyrodniczo. Tereny o wysokiej wartości przyrodniczej pozostaną niezainwestowane. Plan uwzględnia proponowane użytki ekologiczne.

10.4. OCENA WŁAŚCIWYCH PROPORCJI POMIĘDZY TERENAMI O RÓŻNYCH FORMACH UŻYTKOWANIA, A POZOSTAŁYMI TERENAMI

1. Ustalenia w obszarze planu zmieniają proporcje terenów zainwestowanych do terenów otwartych, kosztem terenów rolnych. Odnosząc planowane zainwestowanie do całego obrębu proporcje terenów zainwestowanych do terenów otwartych ulegną dużym zmianom. Należy podkreślić, że nie zmieni się znacząco powierzchnia terenów zainwestowanych w porównaniu do aktualnie obowiązującego planu, w którym tereny planowanej zabudowy w większości były już przewidziane pod zainwestowanie.

2. Powierzchnia obszaru planu wynosi 746,99 ha. Dla obszaru planu ustalono maksymalny wskaźnik intensywności zabudowy 0.7. Maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy dla terenów z zabudową mieszkaniową jednorodzinną wynosi 0,35 – 0,40, dla terenów zabudowy

zagrodowej wynosi 0,25. Pozostałą powierzchnię zajmą tereny ogrodów przydomowych, tereny komunikacji wewnętrznej i infrastruktury. Plan ustala minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej dla terenów zabudowy produkcyjno – usługowej od 10 do 15%. Oznacza to, że tereny przemysłowo – usługowe zostaną prawie całkowicie zainwestowane.

10.5. OCENA WARUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA TERENU, WYNIKAJĄCYCH Z POTRZEB OCHRONY ŚRODOWISKA

1. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3, litera a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) prognoza powinna przedstawiać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

2. Na terenie wsi dużą powierzchnię zajmą planowane tereny działalności gospodarczej. W związku z tym istotny jest zapis planu §7: w zakresie ochrony środowiska przed uciążliwościami emisji przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko:

- w obszarze planu wyklucza się lokalizację obiektów produkcyjnych i usługowych zaliczonych do przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko;
- w przypadku chowu i hodowli zwierząt na terenach RUP, również przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko – na terenach oznaczonych symbolami MN, MNU i MU oraz U,
- przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, obejmujących instalacje związane z demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji, odzyskiem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów;
- zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

2. Projekt planu zawiera podstawowe ustalenia minimalizujące negatywny wpływ na środowisko, dotyczące ochrony środowiska, w tym środowiska wodno – gruntowego, ochrony powietrza i klimatu akustycznego oraz zdrowia ludzi, wymienione już w poprzednich rozdziałach:

3. Wskazania kompensacyjne, które polegają na odtworzeniu zniszczonych płatów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków nie mają tu zastosowania. Nie występują udokumentowane chronione siedliska przyrodnicze i siedliska gatunków roślin, grzybów i zwierząt chronionych, które uległyby zniszczeniu.

4. Rozwiązania proponowane w I wersji prognozy ujęte w mpzp:

- wykluczyć lokalizację budowli w pasie rezerwy terenu pod obwodnicę,
- w zasięgu 50 m od granicy terenu cmentarza wprowadzić zakaz lokalizacji zabudowy i obiektów wskazanych w rozporządzeniu w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać cmentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. 2008 nr 48 poz. 284);

dla korytarza ekologicznego doliny Odry ustalić:

- zakaz lokalizacji budynków poza terenami oznaczonymi symbolem PU1.8 i RM1;
- zakaz grodzenia wszelkich terenów;
- ochronę występujących w strefie nabrzeżnej cennych siedlisk przyrodniczych, w tym biocenoz zaroślowych oraz łąkowych i ziołorośli.

5. Rozwiązania proponowane dla korytarza ekologicznego doliny Odry:

- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, lub utrzymaniem, budową, odbudową i naprawą lub modernizacją urządzeń wodnych oraz infrastruktury technicznej,

- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

6. Negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze środowiska mogą wystąpić na skutek zniszczenia istniejących drzew. Proponowane zapisy do projektu planu:

- nakaz wprowadzenia szpalerów i grup drzew liściastych na terenach sąsiadujących z korytarzem ekologicznym doliny Odry – z przewagą gatunków dostosowanych do warunków siedliskowych;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień przydrożnych, za wyjątkiem działań wynikających z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy, odbudowy, utrzymania i remontów lub napraw urządzeń wodnych;
- ochronie podlega istniejący wartościowy drzewostan - zakazuje się niszczenia systemu korzeniowego i nieuzasadnionego obcinania koron wartościowych drzew.

7. Inne rozwiązania proponowane w prognozie:

- wprowadzić na terenie PU1.2, PU1.4 od strony korytarza ekologicznego doliny Odry pas zieleni izolacyjnej szer. 15 m złożony z gatunków rodzimych;
- wprowadzić na terenach PU i PG1 pas zieleni izolacyjnej min 15 m, w tym min. 1 rząd drzew liściastych rodzimych wzdłuż granic działki.

W rozdz. Szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, należy wprowadzić zapisy:

- w zasięgu od 50 do 150 m od tej granicy wykluczać zabudowę i obiekty wskazane w rozporządzeniu, w razie gdy teren ten nie posiada sieci wodociągowej, do której podłączone byłyby budynki korzystające z wody,

Brak ww. zapisu powoduje naruszenie art. 15 ust. 2 pkt 9 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)

oraz

- na terenach PU1.6 i RUP6 obowiązują zakazy określone w rozporządzeniu dla ujęcia wody „Grotowice-Utrata”.

12. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PLANIE

Zgodnie z art. 51 ustęp 2, punkt 3, litera b, ustawy z dnia 3 października *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawiać, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej od tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Ze względu na fakt położenia wyodrębnionego obszaru planu poza obszarami sieci Natura 2000 i brak ustaleń powodujących oddziaływania na te obszary nie ma potrzeby przedstawiania rozwiązań alternatywnych, prowadzących do lepszej ochrony ze względu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

STRESZCZENIE

1. Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory - 2, w gminie Tarnów Opolski, zwanego dalej projektem planu lub planem. Niniejsze opracowanie jest elementem postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, przeprowadzanej dla projektu planu. Projekt planu składa się z uchwały planu i z załącznika graficznego rysunku planu. Dla obszaru planu obowiązuje aktualnie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory uchwalony w 2003 r., z późniejszymi zmianami. W planie tym obowiązują m.in. tereny oznaczone w projekcie mpzp jako: PU2.1, U10 (jako tereny produkcyjno - usługowe), PU1.7 (o większej powierzchni). W zmianach ujęto tereny PG1 (Uchwała VI/22/2011), PU1.2 (Uchwała XXX/215/09). Celem projektu planu jest lokalizacja terenów przemysłowo – usługowych, w tym PU2.2, PU2.3, U9, U8, powiększenie PU1.4 oraz terenów zabudowy mieszkaniowej.

2. Projekt planu musi być zgodny z uwarunkowaniami i kierunkami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, co potwierdza preambuła uchwały projektu planu. Ustalenia planu muszą być zgodne z celami innych dokumentów strategiczno – planistycznych: lokalnych, regionalnych i krajowych, a także uwarunkowaniami prawnymi obowiązującymi na terenie Unii Europejskiej, w zakresie szeroko rozumianej ochrony środowiska.

3. Podstawą prognozowania przyszłych potencjalnych zmian było rozpoznanie istniejących zasobów, stanu i zagrożeń środowiska na terenie opracowania. Dla ich zobrazowania zastosowano metodę opisu stanu środowiska oraz analizę jakościową. Wykorzystano opracowania wymienione w wykazie materiałów wyjściowych i powszechnie dostępne publikacje, określające stan środowiska oraz informacje uzyskane podczas wizji w terenie. Dla przewidywania projektowanego oddziaływania zastosowano też metodę analogii, porównując projektowane zainwestowanie do istniejących terenów o podobnych funkcjach i parametrach.

4. Zakłada się analizę skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu w ramach oceny aktualności dokumentów planistycznych, do przeprowadzania której zobligowany jest Wójt w trybie przepisów odrębnych. Wpływ ustaleń planu na środowisko przyrodnicze, wynikający z ich realizacji powinien być monitorowany, aby między innymi określić na wczesnym etapie nieprzewidziany niepożądany wpływ oraz aby mieć możliwość podjęcia odpowiedniego działania naprawczego.

5. Odległość terenu od granic państwa i zakaz inwestycji zawsze znacząco oddziałujących na środowisko pozwalają ocenić, że nie powstaną inwestycje wpływające na stan środowiska w krajach sąsiadujących – nie wystąpi transgraniczne oddziaływanie na środowisko, o którym mowa w przepisach odrębnych.

6. Obszar planu położony jest w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych. Występują tereny chronione: siedliska chronione, strefa pośrednia ochrony ujęcia wody, lasy ochronne, udokumentowane złoża surowców. Na terenie opracowania nie występują obszary objęte formą ochrony przyrody, a także krajobrazy priorytetowe określone w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa.

7. Obszar centrum wsi narażony jest na emisję niską. Tereny położone wzdłuż głównych dróg zagrożenie są zanieczyszczeniami komunikacyjnymi i hałasem. Do wód podziemnych i powierzchniowych zanieczyszczenia przenikają w większości infiltracyjnie z powierzchni terenu lub wydostają się z nieszczelnych systemów kanalizacyjnych i bezodpływowych zbiorników wodnych. Grunty w pasie przyulicznym oraz na placach wykorzystywanych jako parkingi mogą być zanieczyszczone związkami pochodzącymi ze źródeł komunikacyjnych.

8. Eksploatacja surowców dotyczyć będzie kontynuacji działalności górniczej prowadzonej w Miedzianej i Kosorowicach – na złożu Przywory I, objętym koncesją i ustalonej w obowiązującym mpzp. Obszar planu obejmuje teren w części już zainwestowany, w obrębie istniejącego układu osadniczego, co predestynuje go do rozwoju zainwestowania. Obszar planu charakteryzują dobre warunki fizjograficzne dla zabudowy: teren płaski, dobre warunki gruntowo-wodne i topoklimatyczne. Uzbrojenie i skomunikowanie terenu jest możliwe z istniejących sieci i dróg. Dalsze działania inwestycyjne powinny uwzględniać reguły wynikające z praktyki dobrego planowania, a w szczególności uwzględniać wymogi dotrzymania standardów jakości środowiska, ograniczenia konfliktów sąsiedztwa i prawa osób trzecich. Wskazane jest stosowanie niskoemisyjnych źródeł grzewczych i odprowadzenie ścieków do kanalizacji.

9. Z analizy zapisów planu wynika, że są one zgodne z ustaleniami polityki międzynarodowej, wspólnotowej i krajowej, zawartej w stosownych dokumentach i obowiązujących aktach prawnych. Obszaru planu dotyczą dyrektywy i konwencje obowiązujące na terenie całego kraju, które ratyfikowane przez rząd Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie ochrony środowiska, w całości zostały przetransponowane do polskich aktów prawnych. W planie uwzględnia się siedliska chronione i korytarz ekologiczny doliny Odry.

10. Jako obszar znaczącego oddziaływania rozumieć należy obszar, na którym przewidywana jest lokalizacja przedsięwzięć, których funkcjonowanie może doprowadzić do przekształcenia i zmian w środowisku o charakterze trwałym, różnym poziomie korzyści (korzystne, niekorzystne lub obojętne), dużej skali, natężeniu i zasięgu przestrzennym oraz nieodwracalności zjawiska. Powierzchnie planowanych terenów i ustalone funkcje decydują o tym, że powstaną takie inwestycje: tereny kontynuacji eksploatacji, tereny zabudowy przemysłowo-usługowej, tereny usług i działalności rolniczej, tereny mieszkaniowe. Oddziaływania krótkoterminowe dotyczyć będą głównie emisji hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery w fazie budowy obiektów. Oddziaływania długoterminowe dotyczyć będą zmiany pokrycia terenu, zmniejszenia powierzchni terenów biologicznie czynnych. Szkody wynikające z realizacji planu nie są szkodami kumulacyjnymi (za wyjątkiem terenów eksploatacji), przy których niekorzystny efekt ujawnia się dopiero po długotrwałym czasie działania bodźców.

11. W kontekście eksploatacji surowców i działalności przemysłowej istotny jest zapis planu w zakresie ochrony środowiska przed uciążliwościami emisji przedsięwzięć mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, gdzie obowiązują następujące zasady w zagospodarowaniu terenów:

- w obszarze planu wyklucza się lokalizację obiektów produkcyjnych i usługowych zaliczonych do przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko, a w przypadku chowu i hodowli zwierząt, również przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko;
- przedsięwzięć zawsze znacząco oddziałujących na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, obejmujących instalacje związane z demontażem pojazdów wycofanych z eksploatacji, odzyskiem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów.

12. Projekt planu zawiera podstawowe ustalenia minimalizujące negatywny wpływ na środowisko, dotyczące ochrony środowiska, w tym środowiska wodno – gruntowego, ochrony powietrza i klimatu akustycznego oraz zdrowia ludzi. Wskazania kompensacyjne, które polegają na odtworzeniu zniszczonych płatów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków nie mają tu zastosowania. Ustalenia planu nie spowodują zniszczenia udokumentowanych chronionych siedlisk przyrodniczych.

13. W mpzp ujęto rozwiązania proponowane w I wersji prognozy:

- wykluczyć lokalizację budowli w pasie rezerwy terenu pod obwodnicę,
- w zasięgu 50 m od granicy terenu cmentarza wprowadzić zakaz lokalizacji zabudowy i obiektów wskazanych w rozporządzeniu *w sprawie wymagań, jakie muszą spełniać*

mentarze, groby i inne miejsca pochówku zwłok i szczątków (Dz.U. 2008 nr 48 poz. 284);

dla korytarza ekologicznego doliny Odry ustalić:

- zakaz lokalizacji budynków poza terenami oznaczonymi symbolem PU1.8 i RM1;
- zakaz grodzenia wszelkich terenów;
- ochronę występujących w strefie nabrzeżnej cennych siedlisk przyrodniczych, w tym biocenoz zaroślowych oraz łąkowych i ziołorośli.

14. Rozwiązania proponowane dla korytarza ekologicznego doliny Odry:

- zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, za wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym, lub utrzymaniem, budową, odbudową i naprawą lub modernizacją urządzeń wodnych oraz infrastruktury technicznej,
- zakaz likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno – błotnych.

15. Negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze środowiska mogą wystąpić na skutek zniszczenia istniejących drzew. Proponowane zapisy do projektu planu:

- nakaz wprowadzenia szpalerów i grup drzew liściastych na terenach sąsiadujących z korytarzem ekologicznym doliny Odry – z przewagą gatunków dostosowanych do warunków siedliskowych;
- zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień przydrożnych, za wyjątkiem działań wynikających z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy, odbudowy, utrzymania i remontów lub napraw urządzeń wodnych;
- ochronie podlega istniejący wartościowy drzewostan - zakazuje się niszczenia systemu korzeniowego i nieuzasadnionego obcinania korony wartościowych drzew.

16. Inne rozwiązania proponowane w prognozie:

- wprowadzić na terenie PU1.2, PU1.4 od strony korytarza ekologicznego doliny Odry pas zieleni izolacyjnej szer. 15 m złożony z gatunków rodzimych;
- wprowadzić na terenach PU i PG1 pas zieleni izolacyjnej min 15 m, w tym min. 1 rząd drzew liściastych rodzimych wzdłuż granic działki.

W rozdz. Szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, należy wprowadzić zapisy:

- w zasięgu od 50 do 150 m od tej granicy wykluczać zabudowę i obiekty wskazane w rozporządzeniu, w razie gdy teren ten nie posiada sieci wodociągowej, do której podłączone byłyby budynki korzystające z wody,

Brak ww. zapisu powoduje naruszenie art. 15 ust. 2 pkt 9 ustawy *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.)

oraz

- na terenach PU1.6 i RUP6 obowiązują zakazy określone w rozporządzeniu dla ujęcia wody „Grotowice-Utrata”.

17. Ze względu na fakt położenia wyodrębnionego obszaru planu poza obszarami sieci Natura 2000 i brak ustaleń powodujących oddziaływania na te obszary nie ma potrzeby przedstawiania rozwiązań alternatywnych, prowadzących do lepszej ochrony ze względu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.

Załącznik do prognozy oddziaływania na środowisko
z elementami opracowania ekofizjograficznego
Projektu miejscowego planu
zagospodarowania przestrzennego wsi Przywory-2

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51. ust. 2 pkt 1 ppkt f, oświadczam, że spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2, Ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r poz. 353 z późn. zm.).

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż arch. krajobrazu

Katarzyna Pohibielko